

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE
FAKULTA TĚLESNÉ VÝCHOVY A SPORTU



POZITIVNÍ DOPINGOVÉ NÁLEZY U SPORTOVců V ČESKÉ REPUBLICĚ

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:

PhDr. Jaroslav Nekola

Vypracovala:

Bc. Nikola Bartáková

Praha, září 2012

Prohlašuji, že jsem závěrečnou diplomovou práci zpracovala samostatně a že jsem uvedla všechny použité informační zdroje a literaturu. Tato práce ani její podstatná část nebyla předložena k získání jiného nebo stejného akademického titulu.

V Praze dne

.....

podpis diplomanta

Evidenční list

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Uživatel svým podpisem stvrzuje, že tuto diplomovou práci použil ke studiu a prohlašuje, že ji uvede mezi použitými prameny.

Jméno a příjmení:

Fakulta / katedra:

Datum vypůjčení:

Podpis:

Poděkování

Ráda bych na tomto místě poděkovala PhDr. Jaroslavu Nekolovi, který mě koncepčně vedl při sestavování diplomové práce. Především za jeho ochotu a odborné znalosti v oblasti dopingů a antidopingové politiky. Mé díky patří také mé mamince a celé rodině, za vlídnost a podporu.

Abstrakt

Název

Pozitivní dopingové nálezy u sportovců v České republice

Cíle

Cílem diplomové práce bylo na základě kontrolních dopingových protokolů z roku 1993 – 2011, poskytnutými Českým antidopingovým výborem, posoudit nejčastěji zneužívanou dopingovou látku a vyhodnotit sport, v němž se se zneužitím dopingu setkáváme nejčastěji, a postoje sportovců, kteří porušili dopingové předpisy.

Metody

Hlavní použitou metodou byla analýza dokumentů, a to především dopingových protokolů, která mi umožnila získat důležitá data a sestavit závěrečné tabulky, jež byly zpracovány a následně vyhodnoceny. V závěru práce se mi podařilo získat interview s dvěma kulturisty, kteří obdrželi sankce za zcela odlišná provinění.

Výsledky

V diplomové práci jsem došla k závěru, že nejčastěji užívanou látkou je testosteron, následně nandrolon, marihuana, metandienon a efedrin. Mezi nejčastější individuální sporty, u nichž se setkáváme s užíváním dopingových látek, patří kulturistika a silový trojboj, u sportů kolektivních je to hokej, rugby, vodní pólo a házená. Pozitivně pozitivní byli převážně muži, žen bylo odhaleno mnohem méně.

Klíčová slova

Antidopingová politika, doping, dopingová kontrola, dopingové látky, sport.

Abstract

Title

Positive findings in doping of athletes in the Czech Republic

Objectives

The aim of this thesis, based on the doping control protocols from 1993 - 2011 provided by the Czech Anti-Doping Committee, is to assess the most commonly abused doping substances and evaluate sports in which doping is most frequently abused, and attitudes of athletes who have violated doping regulations.

Methods

The main method used in this thesis was an analysis of documents, especially doping protocols, which led to gathering important data and compile final tables, which were subsequently processed and evaluated. Finally, an interview with two bodybuilders who have received completely different penalties for the same offense.

Results

This thesis comes to the conclusion that the most commonly used substances are, in order: testosterone, nandrolone, marijuana, ephedrine and then metandienon. The most common individual sports, where the use of doping substances is most commonly encountered include bodybuilding and powerlifting. In team sports, it is hockey, rugby, water polo and handball. Use is most prevalent in men, and less common in women.

Keywords

Anti-doping policy, doping, doping control, doping substance, sport.

Seznam použitých zkratek

ADVČR	Antidopingový výbor České republiky
aj.	a jiné
Apod.	a podobně
Atd.	a tak dále
CAS	Arbitrážní soud pro sport
CNS	centrální nervová soustava
ČOV	Český olympijský výbor
ČSTV	Český svaz tělesné výchovy
DK	dopingová kontrola
HCG	humání choriový gonadotropin
EPO	erythropoetin
IFBB	International federation of bodybuilding and fitness
MSF	Mezinárodní sportovní federace
NABBA	National Amateur Body-Builders' Association
O₂	kyslík
OH	olympijské hry
STH	růstový hormon
THC	tetrahydrokanabinol
UNESCO	Organizace OSN pro výchovu, vědu a kulturu
Tzv.	tak zvaný
VO₂max	maximální využití kyslíku
WADA	Světová antidopingová agentura

Obsah

1 Úvod.....	10
2 Cíle a úkoly diplomové práce	11
2.1 Cíle diplomové práce	11
2.2 Úkoly diplomové práce	11
3 Teoretická východiska	12
3.1 Pojetí sportu	12
3.1.1 Definice sportu	12
3.1.2 Vlivy působící na sportovce	14
3.2 Antidopingová politika.....	15
3.2.1 Kontrolní mechanizmy antidopingové politiky.....	15
3.2.2 Normy.....	15
3.2.3 Sankce při porušení pravidel	17
3.3. Orgány antidopingové politiky	20
3.3.1 Orgány antidopingové politiky ve světě.....	20
3.3.2 Orgány antidopingové politiky v České republice.....	21
3.3.3 Způsoby odhalování dopingu	22
3.4 Historie dopingu.....	24
3.4.1 Historie dopingu ve světě	24
3.4.2 Historie dopingu v České republice a na Slovensku	27
3.5 Vlastní dopingové látky	28
3.5.1 Přehled dopingových látek	29
3.5.2 Vlivy dopingových látek na sportovní výkon a výkonnost.....	34
3.5.3 Zdravotní nebezpečí dopingových látek.....	37
4 Praktická východiska	42
4.1. Analýza kontrolních dopingových protokolů.....	42
4.2 Interview	44

5 Výsledky	48
5.1. Výsledky analýzy dokumentů	48
5.1.1 Jednotlivé případy	48
5.1.2 Výsledky a jejich zhodnocení.....	52
5.1.3 Výsledky interview.....	60
6 Závěr	63
Bibliografické zdroje	65
Seznam tabulek	69
Seznam obrázků.....	69
8 Seznam příloh	70

1 Úvod

Jako téma diplomové práce jsem zvolila Pozitivní dopingové nálezy u sportovců v České republice.

Sport patří v dnešní době k nejdůležitějším společensko-kulturním aktivitám a je jedním z největších fenoménů dnešní doby. Pro nemálo jedinců sport představuje odpočinek a relaxaci od všedních starostí. Ale na druhé straně se setkáváme i s těmi, pro které sport a sportovní disciplína představují hlavní životní náplň a smysl. Hovoříme o profesionálním sportu, s jehož prvopočátky se setkáváme na začátku 19. století v Anglii.

Talent je nejdůležitější součástí potenciálu úspěšného sportovce, ale bohužel ne každý je jím obdařen natolik, aby dosáhl výsledků na vrcholné úrovni. Vlivem okolí, ale mnohdy i vnitřním tlakem a touhou po úspěchu, je sportovec nucen sáhnout po látce zakázané, po tzv. dopingu. Po užití dopingové látky je jeho výkon posunut mnohdy až nad hranici fyziologického potenciálu či genetického základu.

Doping se bohužel v posledních letech stává stále větším problémem. Již si nedovedeme představit závody či soutěže, které by probíhaly bez dopingových kontrol a dle pravidel fair play. Právě to mě vedlo k tomu, proč jsem si jako téma diplomové práce zvolila Dopingové případy v České republice.

Součástí diplomové práce je analýza dopingových nálezů z hlediska jednotlivých sportů, druhů soutěží, mužských a ženských kategorií či druhů jednotlivých zakázaných látek. Úvodní část je věnována seznámení s historií a vývojem dopingových látek v České republice, způsobům odhalování zakázaných látek, antidopingovou politikou a v neposlední řadě stručné charakteristice jednotlivých látek a jejich vlivu na sportovní výkon a výkonnost a zdraví jedince.

2 Cíle a úkoly diplomové práce

2.1 Cíle diplomové práce

Cílem diplomové práce bylo na základě kontrolních dopingových protokolů z roku 1993 – 2011, poskytnutými Českým antidopingovým výborem, stanovit nejčastěji zneužívanou dopingovou látku a vyhodnotit sport, v němž se se zneužitím dopingu setkáváme nejčastěji. Hlavním cílem bylo zároveň stanovit postoje sportovců, kteří porušili dopingové předpisy.

2.2 Úkoly diplomové práce

- seznámení se základními pojmy ve sportu a jeho dělení,
- seznámení s antidopingovou politikou, jejími orgány a organizací jednotlivých složek,
- historie a vývoj dopingových látek,
- seznámení se základními dopingovými látkami a jejich zneužití ve sportovních odvětvích, působením na výkon a výkonnost,
- nastínění základních negativních účinků jednotlivých látek,
- analýza dopingových kontrol z roku 1993 – 2011,
- zpracování a vyhodnocení získaných dat,
- provedení anonymního interview s dvěma testovanými sportovci.

3 Teoretická východiska

3.1 Pojetí sportu

Dle Dovalila a kol. (2004) je sport největším celosvětovým fenoménem, který má vliv na obyvatele všech kontinentů. Sport ovlivňuje různé skupiny a organizace všech ideologických, filozofických či náboženských zaměření.

Sport patří v dnešní době k nejdůležitějším společensko-kulturním aktivitám a je jedním z největších fenoménů dnešní doby. S jeho prvopočátkem se setkáváme již ve středověku, kde byl kladen důraz především na soulad duševní a fyzické krásy, tzv. kolokaghátia. V dnešní době je sport brán jako součást odpočinku a relaxace. I přesto nemůžeme opomenout profesionální sféru sportu, kterou tvoří řada profesionálních sportovců.

3.1.1 Definice sportu

Dle zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu pojem sport znamená „*všechny formy tělesné činnosti, které prostřednictvím organizované i neorganizované účasti si kladou za cíl harmonický rozvoj tělesné i psychické kondice, upevňování zdraví a dosahování sportovních výkonů v soutěžích všech úrovní. Sportem pro všechny se rozumí organizovaný a neorganizovaný sport a pohybová rekreace určená širokým vrstvám obyvatelstva*“. (46)

Dle Evropské charty (1992) se „*sportem rozumí všechny formy tělesné činnosti, které ať již prostřednictvím organizované činnosti či nikoli, si kladou za cíl projevení či zdokonalení tělesné i psychické kondice, rozvoj společenských vztahů nebo dosažení výsledků v soutěžích na všech úrovních*“. (35)

V posledních desetiletích se sport stává běžnou součástí života každého z nás. Mnozí hledají ve sportu odpočinek či únik od všedních dní a povinností. Sport bývá brán jako prevence civilizačních chorob, jako boj s nadváhou, hyperkinezi, rekonvalescencí po operacích, prevencí kardiovaskulárních onemocnění, diabetes apod. Díky sportu se náš život stává kvalitnější a získává širší rozměry. Nabízí mnoho prožitků, navázání kontaktů, seberealizace, uplatnění sebe sama a upevnění vlastního já. Je vhodným

doplňkem při relaxaci a aktivním odpočinku.

Komercializace sportu:

Sport se v posledních letech stává významným ekonomickým ukazatelem. Dochází k jeho komercializaci a medializaci. Ovlivňuje řadu společenských a kulturních dění. A jako jedno z mála odvětví nebyl zasažen ekonomickou krizí, nebo jen minimálně. Slepíčka (2006) tvrdí, že „*vliv komerce ve sportu se stále zvyšuje a mnohdy se významné sportovní soutěže stávají spíše záležitostmi obchodu než prezentováním výsledků tréninkového úsilí*“. Na sportovce je vytvářen stále větší nátlak, který ho nutí mnohdy sáhnout až za hranici jeho možností. Sportovec se bohužel stává zbožím, se kterým se dá lukrativně obchodovat.

V České republice se na organizaci sportu podílí především sportovní organizace, obce a kraje a další neziskové organizace, kde se nejčastěji setkáváme s typem občanské sdružení a soukromý sektor.

Rozdělení sportu:

Sport má široké spektrum, ve kterém je každý jedinec schopen nalézt uspokojení svých potřeb a zájmů, dle schopností a možností nejen materiálních a finančních. Sport můžeme rozdělit na vrcholový, rekreační a výkonnostní.

- 1. Vrcholový** – Hovoříme-li o vrcholovém sportu, máme na mysli nejvyšší výkonnostní úroveň. Vrcholovému sportu jedinec zcela přizpůsobuje svůj denní, ale i životní režim. Činnost, kterou jedinec vykonává, je spojována s určitým závazkem. Jedinec se stává symbolem a nositelem hodnot. Ne všichni jsou schopni dosáhnout vrcholové úrovně. Vrozené dispozice a předpoklady, pravidelné mnohaleté tréninky jsou jedny z hlavních součástí úspěšnosti ve sportu.
- 2. Rekreační** – Rekreační sport je široce rozšířený a vyhledávaný. Nabízí celou řadu aktivit a možností jejich využití. Této úrovni je schopna se účastnit široká veřejnost různých věkových kategorií. Jedná se o činnost, která je prováděna dobrovolně především ve volném čase za účelem aktivního odpočinku, zlepšení fyzické kondice či pro zábavu. Na rekreačním sportu se

podílí nejenom občanská sdružení, sponzoři, obce, ale i stát.

3. **Výkonnostní** – Výkonnostní sport je provozován především ve sportovních klubech. Mezi jeho hlavní znaky patří tréninky, které jsou systematicky sestaveny a v neposlední řadě pravidelná účast na soutěžích. Výkonnostní sport vede jedince ke zlepšování výkonů a funguje mnohdy jako motivátor a napomáhá k upevnění sebe sama, vytváření hodnot a navázání kontaktu.

3.1.2 Vlivy působící na sportovce

Sport patří také k nejdůležitějším společensko-kulturním aktivitám dnešní doby. Aby sportovec dosáhl úspěchu, je třeba několika faktorů, jako jsou genetická výbava a psychické dispozice. K tomu, aby sportovec dosáhl vrcholného výkonu, je potřeba především talentu. Ne všichni jedinci však talent mají a proto jsou mnohdy nuceni sáhnout po zakázané látce, která zvyšuje fyziologický potenciál nad hranici, jež je daná jejich genetickým základem. Mnozí sportovci si však neuvědomují, že pojem doping je mnohdy spojován se lží, pokrytectvím, s nelegálním obchodem a pašováním, s korupcí či křivím svědectvím, čímž se nám ze sportu vytrácí jedno z hlavních sportovních hesel – „fair play“.

Důvody jejich činu jsou různé: sláva, peníze, touha po úspěchu, tlak okolí a mnoho dalších.

Struktura vlivů:

- a) Společenské okolí: politické, ekonomické, výrobní sféra (především farmaceutický průmysl), služby (fitcentra).
- b) Sociální prostředí: specifické prostředí, kde se odehrává sportovní dění. Prostředí, které má své nepsané zákony.
- c) Individuální: osobnost sportovce a jeho genetická výbava, psychické dispozice.

3.2 Antidopingová politika

3.2.1 Kontrolní mechanismy antidopingové politiky

Zlomovým okamžikem a mezníkem v pohledu boje proti dopingů je rok 1988, kdy se řešila aféra sprintera Bena Johnsona, která odstartovala boj proti dopingů pod záštitou Mezinárodního olympijského výboru (MOV). V roce 1989 se bojem proti dopingů začínají zabývat i vládní organizace na úrovni Rady Evropy. Do této doby byl boj proti dopingů veden pouze na úrovni nevládních organizací.

Ve světě existuje systém boje proti dopingů ve 3 formách:

- **Státem kontrolovaný systém** - sport je pevně zabudován do struktur, které řídí stát a jeho součástí jsou i antidopingové orgány.

- **Decentralizovaný systém** – veškerá odpovědnost za sport je na úrovni sportovních organizací, včetně boje proti dopingů.

- **Smišeny systém** – do určité míry intervence státu a kompetence organizací. Mezi těmito orgány panuje určitá rovnováha ohledně jejich vlivů a činností. Jedná se o nejpropracovanější a nejúčelnější systém, na úrovni státu. „Zvláštní postavení mají ve smíšeném systému antidopingové organizace či agentury. Mnohdy se na jejich činnosti podílejí jak sportovní organizace, tak stát. Dopingové přestupky mohou být trestány sportovními organizacemi, ale mohou být i předmětem soudního řízení v souladu s existující legislativou.“ (12)

3.2.2 Normy

(Někdy také standard) je požadavek na chování nebo vlastnosti věci, člověka, situace apod., který se buď závazně vyžaduje, nebo podle něhož se hodnotí jejich přijatelnost nebo obvyklost. Normy jsou psané i nepsané a mají různou míru závaznosti a různý rozsah platnosti. (38)

Předpisy práva sportovního

Mezinárodní olympijská charta proti dopingů

„Základní filozofií Charty proti dopingů je hájit etické hodnoty sportu a principy fair

play.“ Jedná se o nevymahatelný dokument, kde je kladen důraz na morální apel. (12)

Světový antidopingový kodex

Jedná se o metodiku, která obsahuje vše, co je třeba znát o zákazu dopingu ve sportu. Byl přijat v Oslu na světové konferenci o dopingu v roce 2003, novelizované v roce 2007 (s platností do olympijských her v Londýně roku 2012). Jeho platnost se vztahuje na všechny sportovní organizace na celém světě a je přijímán závazně rovněž i pro národní organizace.

Dokument je tvořen 4 částmi obsahujícími 24 článků:

- dopingová kontrola,
- výchova a výzkum,
- role a odpovědnost signatářů,
- výklady ustanovení a pojmů.

Nedílnou součástí kodexu je:

- Mezinárodní standart pro testování,
- Mezinárodní standart pro laboratoře,
- Mezinárodní standart pro udělení terapeutických výjimek,
- Seznam zakázaných látek a metod.

Vždy se kryje s cyklem olympijských her. Jedná se o nevládní dokument, což znamená, že nemá právní sílu zákona.

Předpisy práva obecného

Antidopingová úmluva rady Evropy (dále jen Úmluva) byla přijata 16.11.1989. Zavazuje členské státy ke společnému boji proti dopingu. Členské státy se k této Úmluvě přihlásily s tím, že ji zadají do národní legislativy. Česká republika přijala tuto Úmluvu r. 1989, ale součástí legislativy byla až r. 1995.

Jelikož se svět sportu a dopingu velice rychle vyvíjel a Úmluva nepokryla veškeré přestupky a porušení pravidel, byl k Úmluvě vypracován roku 2000 v Bratislavě tzv.

Dodatkový protokol, který byl členskými státy přijat včetně České republiky ve Varšavě v roce 2002.

Mezinárodní úmluva proti dopingů ve sportu (UNESCO)

Dokument byl přijat na Generální konferenci UNESCO 19. 10. 2005 a obsahuje celkem 2 přílohy:

- Seznam zakázaných látek a metod,
- Standardy pro udělení terapeutických výjimek.

3 dodatky:

- Světový antidopingový kodex,
- Mezinárodní standard pro laboratoře,
- Mezinárodní standard pro testování.

Česká republika ratifikovala Mezinárodní úmluvu proti dopingů v roce 2007.

Antidopingová pravidla

Pravidla by měli znát všichni, kdo jsou členy sportovního svazu (sportovec, trenér, lékař, masér, fyzioterapeut,...). Pro všechny platí, co je napsáno ve Směrnici. Sportovci jsou povinni Směrnici dodržovat, ale po právní stránce nejsou signatáři. I zde platí: Nevědomost neomlouvá.

Dle aktuální *Směrnice pro kontrolu a postih dopingů ve sportu v České republice* z roku 2009 je sportovec vždy zodpovědný za to, že nepozře dopingovou látku. Dojde-li k nalezení dopingové látky v těle sportovce, nemusí mu být dokázáno, že ji požil. **Důkazné břemeno** je na sportovci. Směrnice dále obsahují ustanovení, definici dopingů, dokazování dopingů, testování, postihy a sankce, odvolání atd.

3.2.3 Sankce při porušení pravidel

Můžeme říci, že „*trest nebo také sankce je uvalení nějakého omezení, újmy, ztráty nebo bolesti, jímž oprávněná osoba vymáhá dodržování mravních, společenských nebo právních pravidel daného společenství. Smyslem trestu může být náprava, odstrašení, ochrana společnosti nebo obnovení narušeného řádu*“. Každý sportovec

vykonává sport dobrovolně a k dané činnosti není nikým nucen. (42)

Dojde-li ke zjištění porušení pravidel, následuje prošetření celého případu antidopingovou organizací a v neposlední řadě vyšetřovacími orgány sportovního svazu. Rozhodovacím orgánem je disciplinární komise, která udělí sankci.

Je-li sportovec shledán vinným, má možnost se odvolat:

- k národnímu odvolávacímu orgánu,
- k mezinárodnímu odvolávacímu orgánu.

Udělení postihu za porušení antidopingových pravidel:

- disciplinární orgány na národní úrovni,
- disciplinární orgány na mezinárodní úrovni.

Postihy při porušení antidopingových pravidel:

- a) základní sazba** – dva roky zákazů při porušení pravidel, při opakovaném porušení až doživotní zákaz činnosti (prokázání zakázané látky v těle sportovce, odmítnutí dopingové kontroly),
- b) zvýšená sazba** – minimum je čtyřletý zákaz činnosti až doživotí, dle závažnosti přestupku (nelegální nakládání se zakázanými látkami, pokus o podání zakázané látky apod.),
- c) snížená sazba** - při neposkytnutí informací o dostupnosti pro testování mimo soutěž je udělen trest tři měsíce až dva roky. Při opakovaném porušení je udělen zákaz činnosti na dva roky.
- d) zmírnění postihu** – v tomto případě je možné zbavení se částečně nebo úplně obvinění. Zmírnění se vztahuje na tyto případy:
 - jedná-li se o látku ze Seznamu, která je specifická a její užívání může způsobit neúmyslné porušení pravidel. (látky obsažené v běžně dostupných lécích). Postihem bývá obvykle napomenutí, maximálně sazba 1 rok,
 - pokud sportovec je schopen dokázat, že k porušení pravidel došlo jeho nedbalostí či nedbalostí jiné osoby. Sazba bývá obvykle zkrácena na polovinu,

- prokáže se li, že se jednalo o sabotáž, úmyslnému poškození ze strany soupeře či jiného týmu, nedojde k žádné sankci,
- napomůže – li sportovec k odhalení spoluúčasti jinou osobou, je mu sankce zkrácena na polovinu.

Sportovní výjimky

I ve sportu dochází ke zraněním a onemocněním, a tak by bez léků sportovec nebyl schopen uzdravení či návratu zpět do tréninkového procesu. Existují celkem 3 typy situací, které mohou nastat v souvislosti s léčením sportovců:

1. bez omezení: sportovci může být podán lék a je mu povoleno sportovat (lék neobsahuje zakázanou látku),

2. s omezením: sportovec má problémy a bez oné látky by nebyl schopen zotavení, tudíž si ji musí vzít, za podmínky, je-li mu udělena **Terapeutická výjimka**.

3. nelze se léčit: sportovec musí užívat léky, na něž se nevztahuje terapeutická výjimka, což znamená, že sportovec po dobu léčení nemůže být registrován v soutěži.

3.3. Orgány antidopingové politiky

3.3.1 Orgány antidopingové politiky ve světě Obrázek č. 1 WADA

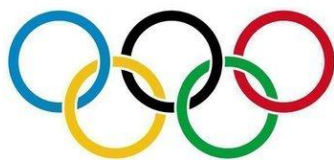
WADA (World Anti-Doping Agency) - Světová antidopingová agentura založena 10. listopadu 1999. Je vydavatelem světového antidopingového kodexu, mezinárodních standardů a koordinátorem mezinárodní antidopingové politiky. WADA sídlí ve Švýcarské Laussane.



Zdroj: wada-ama.org

Jedná se o sdružení fyzických a právnických osob, které plní mezinárodní úkol neziskové povahy.

Obrázek č. 2 Znak MOV



MOV - Mezinárodní olympijský výbor sídlí ve Švýcarsku v Laussane. Zakladatelem výboru jsou Pierre de Coubertin, Demetrius Vikelas a Jiří Guth ve Švýcarsku 23. června 1894. Jejich hlavním cílem bylo obnovení antických olympijských her. Součástí MOV je celkem 205 národních olympijských výborů.

Zdroj: antidoping.cz

Hlavní náplní MOV je organizace zimních a letních OH. Je signatářem Světového antidopingového kodexu.

MSF - Mezinárodní sportovní federace – na konferencích přijímá Světový antidopingový kodex a je garantem antidopingového programu pro národní svazy.

CAS - Arbitrážní soud pro sport - sídlí ve Švýcarsku v Laussane. Jeho hlavní náplní je řešení sporů při porušení antidopingových pravidel.

3.3.2 Orgány antidopingové politiky v České republice

Antidopingový výbor ČR - s počátky vzniku výboru se setkáváme okolo roku 1990, kdy byla vytvořena nová organizační struktura TVS. K oficiálnímu založení však došlo 16. 6. 1991., a jednalo se o občanské sdružení v čele s valnou hromadou. 1. 1. 2000 došlo ke změnám a Výbor se stává příspěvkovou organizací řízenou MŠMT. Jeho hlavní činností je:

- koncipování antidopingového programu,
- vydávání směrnic a Seznamu zakázaných látek a metod (dále jen Seznam),
- provádění dopingové kontroly,
- organizování výchovných akcí s využitím nejnovějších metod a poznatků,
- zadávání výzkumů a vývojových programů.

Český olympijský výbor - ČOV byl založen roku 1899, roku 1992 došlo k jeho obnově a posílení jeho funkcí ve sportu. Mezi jeho hlavní náplně v antidopingové politice spadá:

- přijímání Světového antidopingového kodexu,
- vytváření podmínek pro Rozhodčí komise ČOV,
- spolupráce se svazy na prosazení fair-play,
- tvorba mezinárodně platných antidopingových předpisů.

Jako podmínku účasti na olympijských hrách vyžaduje ČOV přijetí „závazku ve věci dopingů ve sportu“. Podepsáním tohoto dokumentu se sportovec zavazuje, že bude dodržovat pravidla, ustanovení a zásady ve Světovém antidopingovém kodexu a bude se řídit Antidopingovými pravidly. (12)

Obrázek č. 3: Výzva k dopingové kontrole



Zdroj: antidoping.cz

3.3.3 Způsoby odhalování dopingu

Dle Nekoly (2008) „*dopingovou kontrolou chápeme proces, kterým se zajišťuje porušení antidopingových pravidel*“. K testování sportovce může dojít kdykoliv během akce či soutěže, které se účastní (in competition). Sportovec může být testován také kdykoliv a na jakémkoliv místě mimo soutěž (out of competition), a to po předchozím oznámení či bez něj.

Dopingovou kontrolu provádí antidopingové orgány národní nebo mezinárodní úrovně. O provedení dopingové kontroly během soutěže může požádat také sportovní svaz nebo pořadatel soutěže.

Obrázek č. 4 Rozdělení vzorků

Průběh dopingové kontroly při soutěži:

Průběh a postup dopingové kontroly je stanoven Směrnicí pro kontrolu a postihu dopingu ve sportu, čímž se zachovává objektivní odběr vzorků a záruka, že se vzorkem nemůže být nakládáno jinak, než určují pravidla.

Sportovec je vyzván příslušným orgánem, který je zodpovědný za průběh kontroly, odběru vzorku a nakládání se vzorkem. V České republice jsou to obvykle členové Exekutivy ADV ČR nebo dopingoví komisaři na základě písemného pověření členem Exekutivy.



Zdroj: antidoping.cz

Sportovec podepisuje *Výzvu k dopingové kontrole* (je zaznamenáván i datum podpisu). Od tohoto okamžiku je sportovec povinen být v neustálém dohledu dopingového komisaře či asistenta.

Dojde-li k odmítnutí podpisu nebo vzdání se z místa kontroly, je to vnímáno jako porušení antidopingových pravidel. Do místnosti dopingové kontroly je sportovec povinen dostavit se bez zbytečného odkladu, nejpozději do 60 minut od obdržení výzvy, a prokázat se průkazem totožnosti. Před vlastním odběrem vzorku sportovec vyplní protokol o dopingové kontrole (jméno, zda užíval léky, vitamíny či výživové doplňky a jaké, apod.). Sportovec odevzdá vzorek moči (90ml) pod přímým dohledem

dopingového komisaře, který musí být stejného pohlaví, jako testovaný sportovec (je možné odebrat také např. krev) Vzorek rozdělí do odběrových souprav „A“ (75ml) a „B“ a označí kódem. Do laboratoře jsou vzorky dopravovány pouze pod kódovým označením. O výsledku kontroly je sportovec informován písemně.

Obrázek č. 5 Zkoumání vzorů



Dopingová kontrola mimo soutěž:

Jak bylo zmíněno již v úvodu kapitoly, sportovec může být testován také mimo soutěž, kdy se komisař dostaví bez ohlášení na trénink do místa bydliště sportovce nebo na jiná místa, kde se sportovec vyskytuje. Dojde-li k takovéto situaci, musí být sportovci dán čas na ukončení

Zdroj: antidoping.cz

činnosti, kterou právě provozuje a odběr vzorku musí být proveden co nejdříve. Vlastní odběr vzorku probíhá stejně jako při soutěži.

3.4 Historie dopingu

Vývoj dopingových látek jde ruku v ruce s vývojem sportu. Jak bylo zmiňováno již v úvodu, v dřívějších dobách starého Řecka a Říma šlo především o soulad vnitřní duševní krásy s vnější schránkou lidského těla, ale v průběhu staletí se hodnoty měnily a postupně byl kladen důraz na výkonovou sféru. V následujících kapitolách jsem se pokusila nastínit vývoj dopingu dle časového sledu a nejvýznamnějších událostí, v jejichž důsledku docházelo mnohdy až k radikálním změnám ve sportovních odvětvích.

3.4.1 Historie dopingu ve světě

Samotný doping má své kořeny ve starověké civilizaci až 2000 let př. n. l,

Obrázek č. 6: Starověká civilizace

kde již tenkrát jedinci toužili po lepších výkonech a především k utužení v boji. Bojovníci tehdy dokázali uběhnout až 80km. Nejednalo se o profesionální sportovce, které známe v dnešní době, ale o válečníky, kteří hledali způsob, jak být odolnější, výkonnější a připravenější v boji. Na druhé straně zde byla snaha o oproštění se od světa, únik z reality apod., což známe jako jev u dnešních drog.



Zdroj: antidoping.cz

Smyslem užívání omamných látek bylo potlačení bolesti, oddálení únavy, ale i zvýšení výkonnosti. Antičtí gladiátoři byli známí pro konzumaci koktejlů tvořených z řady bylin a smíchaných s alkoholem. Koktejl měl především utlumit bolest poranění z boje.

Starými Inky, Čiňany či Egyptany byly využívány především látky na přírodní bázi, jako jsou např. houby, které obsahovaly stimulační látky apod. Neméně známý je také příběh bájného hrdiny řeckých válek Achillese, který pojídal kostní dřev lvů, aby zvýšil svou sílu. Ani Egyptané nebyli pozadu a jsou známí svými mixy z šípků a olejů, stejně

jako Řekové halucinogenními houbami a semínky sezamu. V antických olympijských hrách byla plně propracována péče o sportovce, regenerace a lázeňský systém. Sportovci konzumovali maso z koz a ovcí, které mělo podpořit jejich skoky a maso z vola, které mělo blahodárný účinek na sílu.

Obrázek č. 7: Novodobý sport



Novodobá historie je svázána s formováním sportovních odvětví a vznikem sportovních federací ve druhé polovině 19. století. Za kolébku novodobého sportu (fotbal, rugby, golf) je považována Anglie, kde vznikají první kluby a dochází zde k profesionalizaci sportu. Dopingové prostředky se objevovaly

Zdroj: antidoping.cz

u soutěží plavců v kanálech Amsterodamu a zejména cyklistů, kteří překonávali stavy vyčerpání užíváním tzv. rychlostní koule, což je mix heroinu a kokainu v alkoholu. Bohužel, výsledek těchto koktejlů nebyl pro sportovce vždy kladný. Mnozí z nich byli v ohrožení života a někteří jedinci i zemřeli. Zlomovým rokem je rok 1896, kdy zemřel cyklista Artur Linton v důsledku předávkování strichninem. Zajímavé byly i reakce tehdejších diváků na nadopované závodníky, kteří sedali na okraje obrubníků vyčerpáním, či na cyklistických závodech sráželi ostatní závodníky. V období olympijských her v Los Angeles byly nejčastěji užívány látky typu alkohol, kofein, nitroglycerin, kokain, ether, strychnin.

V období 1. světové války vznikaly laboratoře, kde byly prováděny výzkumy a testy k tomu, aby se vojáci stali co nejodolnější. V období 2. sv. války byly užívány především látky, které povzbuzovaly výkonnost, kde hlavním motivem bylo přežití, vyšší agresivita, bojeschopnost, odolnost a oddálení únavy. V období 1. a 2. světové války došlo k velkému rozšíření dopingových látek a drog, a to nejenom u sportovců a vojáků, ale i u lékařů, kteří testovali látky na věznicích v koncentračních táborech. Těchto výzkumů v pozdějších letech využili východoněmečtí lékaři, kteří předepisovali látky svým sportovcům. Mezi užívané látky je možno zařadit amfetaminy a alkohol, který sehrál důležitou roli především v krizových bojových situacích. Druhá světová

válka je mnohdy chápána jako průlom ve sportu i v užívání dopingových látek. (15)

Doping měl ohromný vliv na výsledky a vývoj olympijských her. V roce 1948 na OH v Londýně nebyly ještě zaznamenány vysoké nárůsty užívání látek. O 4 roky později v roce 1952 na OH v Helsinkách se však užívání dopingových látek značně projevilo na výsledcích a samotném dění her, kdy se setkáváme s prvními dopady dopingu na zdraví sportovců, jako jsou například u mužů problémy s močením, což vedlo k cévkování apod. S největším příjmem dopingových látek se setkáváme u závodníků ze Sovětského svazu. Mezi nejčastější látky této doby patří amfetamin, pervitin (metanfetamin) a efedrin (přírodní produkt z rostliny efedra) a zejména nástup anabolických steroidů.

Na OH v Malbourn v roce 1956 se naplno objevily účinky anabolických steroidů, a to především v silových a rychlostních disciplínách. Za otce užívání těchto látek je pokládán Herold Connolly, který měl jednu ruku kratší, a bylo mu povoleno užívat ony látky. V této době byly steroidy doporučovány a dokonce i předepisovány k užívání. V šedesátých letech docházelo k nárůstu užívání zejména amfetaminů s vážnými zdravotními důsledky. V roce 1960 na olympijských hrách v Římě zemřel dánský cyklista Knut Jensen. Mezi další oběti důsledkem přijímání amfetaminu patří cyklisté Yves Motiina a Tommy Simpson, kteří zemřeli v samotném průběhu Tour de France. Důsledkem těchto úmrtí si lidé a organizátoři začali uvědomovat, že se proti dopingu musí začít bojovat. V šedesátých letech byla založena komise a vydán Seznam zakázaných látek a metod. Na olympijských hrách v roce 1968 v Mexiku dochází k prvním odběrům vzorků na zjištění stimulačních látek. V této době existovaly 4 laboratoře, z nichž jedna byla v Praze, které měly akreditaci k provádění dopingových testů. OH v Mnichově r. 1972 ještě proběhly bez oficiálních kontrol na anabolické steroidy, ke kterým došlo až o 4 roky později na OH v Montrealu a v důsledku pozitivních nálezů bylo několik sportovců diskvalifikováno. OH z roku 1980 v Moskvě jsou spojeny s neúčastí západních zemí a úspěchem Československých vzpěračů. V 80. letech dochází k masivnímu rozšíření dopingu. Vedle užívání steroidů byla také využívána jedna z dalších hrůzných metod tzv. „řízené těhotenství“, kde se tělo připravuje na vyšší zátěž a zvyšuje se sekrece hormonů. Po 3měsících těhotenství však následovala interrupce. V roce 1988 na OH v Soul vrcholí éra nekontrolovatelného užívání dopingových látek a především odhalení dopingového podvodu sprintera Bena Johnsna, který se přiznal k užívání *stanozololu*, *dinabolu*, *furazabolu*, ale i *růstového hormonu*. Proto také na těchto OH byla přijata Mezinárodní charta proti dopingu.

Rekordy z 1. poloviny 80. let jsou dodnes nepřekonány (Kratochvílová, Fibingerová, aj.) (27; 28; 29; 30)

3.4.2 Historie dopingů v České republice a na Slovensku

Období před rokem 1980 bývá mnohdy označováno jako období experimentů. V těchto dobách byl součástí ČSTV odbor zdravotního zabezpečení, kde vznikaly první krůčky k tomu, aby Československo bylo schopné obstát ve světové konkurenci. Typické pro tuto dobu je chování trenérů, kteří podnikali výjezdy za účelem nákupu dopingových látek, které byly následně podávány sportovcům. Po roce 1980 podávala řada sportovců výborné výkony, a to vedlo k systematickému výběru. Sportovci byli nuceni podepsat dokument o užívání podpůrných látek. Kdo nepodepsal, nesportoval. (29; 30)

Období 1980 – 84 je charakteristické srovnáním se světem na primitivní úrovni. V Čechách již existují lékárny, kde je možno sehnat podpůrné látky. ČSTV začíná spolupracovat s některými lékaři, kteří jsou součástí dopingového programu. Zlomový byl rok 1984, kdy byl z vlády přijat dokument, který pojednával o tom, že Ministerstvo zdravotnictví má spolupracovat. V důsledku dokumentu byl zřízen Ústav národního zdraví pro vrcholový sport, což bylo centrum odborné, výkonové, konzultační praxe dopingového programu. (30)

Období 1985 – 88 je dobou, kdy každý sportovec vlastnil individuální plán v užívání dopingů. Jedinci byli pod pravidelnou kontrolou (ledviny, játra,...). Ženám to přineslo řadu zdravotních komplikací, jako např. neplodnost apod. a dodnes probíhá mnoho soudních líčení.

3.5 Vlastní dopingové látky

Lidský organismus je homeostatický systém, který má snahu být neustále v rovnováze. Při trénincích, závodech, stresu apod., však dochází ke stavům, kdy je homeostáza porušena. Mohou nastat celkem 2 procesy:

- *katabolismus* – rozklad, kdy dochází k vyčerpání látek organismem podaným výkonem. Z látek složitých vznikají látky jednoduché,

- *anabolismus* – sklad, kdy je organismus připraven k výkonu. Z látek jednoduchých se stávají látky složité.

Poměrem těchto dějů získáme hlavní ukazatel výkonnosti organismu, což bývá mnohdy uplatňováno především při trénování. Samotné ukazatele nám napovídají o stavech jedince. Převažují-li katabolické děje, jedná se o přetrénování a vyčerpání zásob jedince. Organismus by měl být schopen dostat se do anabolických stavů. Pro úpravu těchto stavů bývá využívána řada umělých látek – doping.

Dle typu výkonů je možné rozdělení na :

- látky podporující aktuální psychické dispozice ke sportovnímu výkonu,
- látky, které působí na růst výkonnosti v podobě objemu svalové hmoty,
- látky, které působí na rozvoj rychlosti nebo vytrvalosti,
- látky tišícího, uklidňujícího charakteru.

Zakázané látky a metody dopingu jsou rozděleny dle Seznamu:

- na látky zakázané stále (při soutěži, mimo soutěž),
- látky a metody zakázané pouze při soutěži,
- látky zakázané v určitých sportech a specifické látky.

O tom, zda látka nebo metoda bude posuzována jako doping a bude součástí Seznamu, rozhodují následující kritéria :

- lékařský nebo vědecký důkaz, farmakologický účinek

nebo zkušenost, že látka nebo metoda má potenciál zvýšit sportovní výkon,

- lékařský nebo vědecký důkaz, farmakologický účinek nebo zkušenost, že použití látky nebo metody představuje skutečné nebo potenciální riziko pro zdraví sportovce,
- rozhodnutí WADA, že použití látky nebo metody poškozují ideu ducha sportu, jak je popsána ve Světovém antidopingovém kodexu. (12)

Značení látek: S + číslo

3.5.1 Přehled dopingových látek

Látky zakázané stále

Anabolické androgenní steroidy (S 1)

Skupina látek, které mají vliv především na podporu syntézy bílkovin v organismu, čímž dochází k urychlení anabolického procesu v organismu. Mají vliv na růst svalové tkáně, stimulují růst kostí a působí na psychiku jedince. Zvyšují agresivitu a umožňují zvýšení tréninkových dávek. Jedná se o nejužívanější a zároveň nejneužívanější látky. Pojem *androgenní* je latinského původu a naznačuje muskuliní charakter.

Rozdělení S 1: - **exogenní** – látky uměle vytvořené, tělu nevlastní. Sem spadají léky užívané především u zdravotních potíží, jako je problém s nedostatečnou krevtvořbou, nedostatečný vývin svalstva, hormonální nedostatky.

- **endogenní** – steroidy, které jsou tělu vlastní, tělo si je samo dokáže vyprodukovat za účelem udržení rovnováhy metabolismu. Mezi nejznámější zástupce této skupiny patří mužský pohlavní hormon *testosteron*. U mužů slouží k regulaci dospívání organismu (vývoj vnějších sexuálních znaků). Je produkován celoživotně, pouze jeho hodnoty klesají s věkem (což znamená, že i starší muž je schopen potomka). U žen je produkce testosteronu nižší a slouží k vyrovnávání produkce estrogenu (ženský pohlavní hormon).

Tabulka č. 1: Působení testosteronu

TESTOSTERON	NADPRODUKCE	NEDOSTATEK
Muži	- vyšší výkon	- nižší výkon -sexuální nedostatečnost
Ženy	- větší vývin mužských znaků	- rozbředlost těla (svalstva a kostí)

Hormony a příbuzné látky (S 2)

Látky hormonálního charakteru, které jsou tělu vlastní. Mezi nejznámější a nejčastější druhy látek tvořících tuto skupinu patří růstový hormon, erythropoetin, inzulín a choriogonádotropní a luteinizační hormon. Jedná se o skupinu látek, které jsou velmi obtížně prokazatelné, neboť je obtížné rozlišit vnější podání látky od vlastní produkce,

a) látky stimulující erytropoézu (= proces, kdy je produkováno větší množství erythropoetinu, který je tvořen v nadledvinách a vyplavován do krve) – EPO, CERA, dEPO – mají vliv na krvetvorbu a přenos kyslíku do tkání. Nejvýznamnějším zástupcem je již výše zmiňovaný **erythropoetin** a jeho významnost pro vytrvalostní výkon. Erythropoetin (*esenciální růstový faktor erytroidní řady*), *produkovaný ledvinami. Impulzem pro produkci a tedy i uplatnění vlivu erythropoetinu je nedostatek kyslíku (tkáňová hypoxie). V důsledku tvoření erythropoetinu, dochází ke zvýšení počtů cirkulujících erytrocytů (červené krvinky) a dostane se více kyslíků do svalů a ke tkáním.* (11) Pro zvýšení množství erythropoetinu se v posledních letech legálně využívá „finských domků“ nebo „kyslíkových stanů“, kde dochází k navození horského prostředí odpovídající okolo 3000-4000 m n. m.

b) choriogonádotropní a luteinizační hormon – vyskytují se především u gravidních žen, produkován placentou, a v období ovulace. U mužů jsou zcela zakázány, jelikož v jejich důsledku dochází k potlačení estrogenu, což má za důsledek vyšší působení testosteronu.

c) inzulín – produkován slinivkou břišní Langerhansovy ostrůvky. Snižuje hladinu glukózy v těle. Při jeho nedostatku dochází ke vzniku diabetes mellitus.

Má vliv na metabolismus cukrů a zprostředkovaně na stimulaci testosteronu a tím na nárůst svalové hmoty a síly a také rychlejší zotavování organismu po zátěži.

d) růstový hormon neboli somatotropní hormon (STH) - má částečně anabolický účinek a vliv na růstové procesy prostřednictvím růstových plotének v kostech. Ovlivňuje stavbu svalové hmoty a odbourává tuky. Sekrece hormonu probíhá v podvěsku mozkovém (adenohypofýze). Při nadměrné či naopak nedostatečné produkci tohoto hormonu dochází k růstovým poruchám, jako je gigantismus (obří vzrůst) či naopak nanismus (trpasličí vzrůst).

Beta 2 – agonisté (S 3)

Jako antiastmatika jsou primárně určena k léčení bronchiálních problémů, jako je např. astma. Ve vyšších dávkách mají anabolický účinek, a proto jsou některé, jako např. clenbuterol, řazeny do skupiny „ostatní anabolické látky“. Anabolické působení je způsobeno inzulínem, který působí na metabolismus bílkovin a tuků. Při výzkumu byl u zvířat dokonce zjištěn nárůst svalové hmoty. Látky působící na obdobné bázi jako stimulantia. Jejich účinek přetrvává až několik hodin. V důsledku zvýšené sekrece glykogenu v játrech dochází k rychlejší regeneraci sportovce po tréninku.

Látky zakázané pouze při :

Stimulancia (S 6)

Látky stimulující především centrální nervový systém volní a mimovolní činnost. Ovlivňují především psychiku jedince (předstartovní stavy, které se značí vysokým či naopak nízkým akčním potenciálem). Dle mechanismu působení je rozdělujeme na psychomotorická stimulantia, sympatomimetika a ostatní stimulantia. Hlavním zástupcem je efedrin, který je přírodním alkaloidem obsaženým v některých rostlinách např. Mahuang, Efedra. V dřívějších dobách byl uplatňován především při léčbě dýchacího ústrojí. Dnes se již vzhledem k vedlejším účinkům téměř nevyužívá.

- *Nespecifická* – tyto látky se vůbec nesmí užívat ani léky, které je obsahují. Hlavním zástupcem je amfetamin stimulující sympatickou část vegetativního systému

- *Specifická* – efedrin, adrenalin, niketamid, katin.

Narkotika (S 7)

Látky opiloidních alkaloidů, působící na centrální nervový systém. Jsou skupiny opiátů působících na tlumení činnosti center vnímání bolesti. Bývají zneužívány především u sportů, kde je třeba překonat práh bolesti nebo zranění, či onemocnění. Jedná se o látky velice návykové. Nejčastější zástupci jsou heroin (diamorfium), morfium, metadon, morfin (alkaloid opia, získávaný ze zaschlé šťávy makovic).

Kanabinoidy (S 8)

Mnohdy označovány jako „společenská droga“. Jedná se především o produkty z konopí. Vyvolávají pocity klidu, euforie, štěstí, bezstarostnosti a uvolnění. V jejich důsledku jedinec intenzivněji vnímá barvy, chuť, světla a zvuky kolem sebe. Ve sportu výkonnost neovlivňuje. Nejčastěji se setkáváme s marihuanou, což je ztuhlá pryskyřice tetrahydrokanabinol (THC), který působí na centrální nervový systém. Působení těchto látek je odhadováno na 4-6 hodin.

Metody zakázané stále:

Úkony, které jsou z hlediska sportu zakázané.

Krevní doping (krevní konzervy) (skupina M 1)

Tato metoda funguje na základě zvýšení počtu erytrocytů (červených krvinek), přenášejících dýchací plyny. K přenosu dochází mezi plicními sklípky a tkáněmi a dostává více kyslíku do organismu. Důležitou součástí erytrocytu je červené krevní barvivo hemoglobin obsahující složku hem. 1 molekula hemoglobinu může navázat až 4 molekuly kyslíku. Počet červených krvinek je u dospělého člověka relativně stálý. Jejich zvýšení lze dosáhnout dodáním hemoglobinových produktů v podobně krevních konzerv.

Chemická a fyzikální manipulace (skupina M 2)

Katetrizace

Jedná se o stavy, které mají navodit situaci, jako kdyby jedinec nedopoval. Po močení je jedinci zavedena pomocí katetru cizí moč. Je zde však veliké riziko zanesení infekce.

Genový doping (skupina M 3)

Jedná se o zneužití genů či genových elementů, za účelem zlepšení sportovní výkonnosti. Tato metoda není zatím v praxi uplatňována.

Látky zakázané v určitých sportech:

Alkohol (skupina P 1)

Z fyziologického hlediska má vliv především na metabolické pochody. Po požití alkoholu hladina glukózy v krvi rychle stoupá a maxima dosahuje s intoxikací. K tomuto jevu dochází vlivem jaterního glykogenu. Následně hladina glukózy prudce klesá, až dosáhne hodnot, které jsou pod hranicí normálu. (Nebezpečné u lidí s cukrovkou). Negativně ovlivňuje syntézu bílkovin. Snižuje produkci testosteronu. Oxidací s alkoholem vzniká kyselina mléčná a její zvýšená hladina způsobuje acidózu v těle. Vede k větším ztrátám minerálních látek v těle. U sportovců je narušen přísun vitamínu B a kyseliny listové. Má za následek snížení tvorby červených krvinek a krevních destiček.

Beta-blokátory (skupina P 2)

Jedná se o látky, které se využívají především při léčbě vysokého krevního tlaku. Mezi hlavní zástupce patří *trimepranol* (zneužívaný především u střelců, v šermu), *acebutolol*, *aenolol*, *metoprolol* a další. *Betablokátory blokují specifické adrenergní receptory. (16)* Kardioselektivní typ betablokátorů působí na myokard a převodní systém, zatímco neselektivní betablokátory mají vliv na bronchy, rychlost receptorů atd.

3.5.2 Vlivy dopingových látek na sportovní výkon a výkonnost

Sportovní výkon je charakterizován jako aktuální podání výkonu v závodě. Jednotlivé látky se od sebe liší nejenom svým složením, ale především účinkem. Proto jsem se v níže uvedené kapitole pokusila zmínit alespoň základní zástupce jednotlivých skupin a jejich vlivy na sportovní výkon a sportovní výkonnost,

Sportovní výkonností rozumíme určitý stav organismu po podání sportovního výkonu (systém tréninků, který umožňuje dosáhnout určité výkonnosti). Ukazateli sportovní výkonnosti bývají srdeční frekvence, VO₂max, krevní tlak a jiné. Tyto ukazatele je možno zjistit na různých typech zátěžových testů, jako je např. spiroergometrie a jiné.

Anabolické androgenní steroidy (S 1)

Látky, které bývají využívány nejenom ve sportu vrcholovém, ale i v rekreačním. V jejich důsledku dochází ke:

- změně složení těla, a to především k nárůstu svalové hmoty a redukcii tuků. Díky těmto vlastnostem tyto látky nabývají obliby především v kulturistice, ve fitness centrech, posilovnách apod. Veliký vliv na užívání anabolických steroidů má v posledních letech tzv. kult sportovního těla, vlivy billboardu, časopisů a reklam.
- Nárůstu síly a rychlosti.
- Dochází k rychlejší regeneraci po tréninku, což umožňuje vyšší objem tréninkových dávek a zatížení organismu celkově.

Hormony a příbuzné látky (S 2)

Zneužívání hormonů a jim příbuzným látkám se v posledních letech stále zvyšuje, a to především vzhledem k jejich snadné dostupnosti.

a) látky stimulující erytropoézu - jeho uplatnění nalezne především ve vytrvalostních sportech (běžky, cyklistika, vytrvalostní běh, apod.), kdy vlivem

erythropoetinu, který stimuluje produkci červených krvinek, kde se váže O₂ na hemoglobin dochází k lepšímu přenosu O₂ do krve a svalů a zvyšuje potenciál aerobních pochodů v pracujících svalech.

b) choriogonádotropní a luteinizační hormon - jeho vlivem dochází k stimulaci testosteronu a návazně i epitestosteronu, takže jejich poměr je zachován, když objektivně na vyšší úrovni (anabolické účinky). Jedná se o hormon, který je zakázán pouze u mužů. Vlivem zvýšené produkce testosteronu je docilován potřebný anabolický efekt.

c) inzulín – významně se podílí na metabolismu cukrů, ale také posiluje anabolický efekt, kdy se zvyšuje síla a svalová hmota. Důsledkem užití inzulínu dochází v organismu k podpoře vstupu glukózy do buněk, což má za následek zvýšení tvorby glykogenu v játrech a tím dochází k rychlejší regeneraci organismu po výkonu či zátěži v tréninku.

d) růstový hormon – má řadu příznivých účinků nejen ve sportu, ale i v běžném životě např. zvýšení množství aktivní svalové hmoty, snížení množství tuku v oblasti břicha, pozitivní účinky na srdeční funkce apod. Obdobně jako steroidy má anabolický efekt. Nárůst tělesné výšky (hlavně u kolektivních sportů). Urychlení metabolismu tuků a bílkovin (zlepšení image, „štíhlé dlouhé“ svaly).

Beta 2 – agonisté (S 3)

Mají tzv. lipolytický účinek neboli snížení zásob tuků, což ocení především sportovci, kde hraje důležitou roli hmotnost nebo tvar postavy (kulturistika). I plavci inhalují beta 2-agonisty za účelem uvolnění svalstva v dýchacích cestách, čímž dochází k usnadnění ventilace. V důsledku ovlivnění produkce inzulínu, dochází po fyzické zátěži k rychlejšímu obnovení energetických ztrát.

Stimulancia (S 6)

Amfetamin - v jeho důsledku se v těle uvolňuje hormon adrenalin. Jeho vlastnosti se využívá především k ovlivnění psychických procesů (stres, pocit ohrožení, pocit únavy). Vyvolává euforii, zvyšuje koncentraci, sebedůvěru a optimismus. Mnohdy bývá využíván jeho „anorektický účinek“ k hubnutí, jelikož snižuje chuť k jídlu (vliv na

vjem pocitu hladu). Blíže známý bývá také matamfetamin neboli pervitin, který pomáhá k překonávání únavy, vyvolává pocit euforie, zvyšuje koncentraci.

Kokain stejně jako amfetamin vyvolává pocit štěstí a euforie. Ovlivňuje především limbický systém (emoce) a potlačuje pocit hladu. Při kouření nastupuje účinek mnohem rychleji než při vstupu sliznicí nosu či ústy. Jeho účinky přetrvávají až několik desítek minut. Potlačuje únavu a potřebu spánku. Společenská droga sloužící ve sportu k uvolňování stresového napětí.

Efedriny skupina aminů, která obsahu efedrin, metylefedrin a katin. Efedriny obecně stimulují centrální nervový systém, zvyšují krevní tlak a srdeční frekvenci. Obdobně jako amfetamin působí na CNS. Navozuje pocit pohody, klidu, vyrovnanosti, schopnost překonat jakékoliv překážky. Také má schopnost potlačení pocitu hladu.

Narkotika (S 7)

Jejich efekt ve sportu nalezneme při tlumení bolesti a vnímání emocí. Bývají užívány všude tam, kde se sportovec setkává s bolestí např. kontaktní sporty, či neúměrnou zátěží, zraněním či onemocněním. U silových a rychlostně silových sportů (např. kulturistika či vzpírání) napomáhají překonat práh bolesti, a to jak v závodě či během tréninku. Sportovec je potom schopen vyšší tréninkové zátěže s následným zlepšením výkonu.

Kanabinoidy (S 8)

Obecně lze říci, že tato skupina nemá vliv na sportovní výkon sportovce. Mezi nejznámější zneužívané látky této skupiny patří již výše zmiňovaná marihuana. Bývají označovány jako společenská droga, působící na uvolnění atmosféry. U jedince se však mohou projevit závratě a dochází k narušení psychomotorické koordinace. Látky na sportovce obvykle působí až nemotivujícím účinkem, což se projevuje jako nechut k trénování.

Metody zakázané stále:

Úkony, které jsou z hlediska sportu zakázané.

Krevní doping (krevní konzervy) (skupina M 1)

Jak bylo již zmiňováno výše, hlavní funkcí červených krvinek je především transport kyslíku. „*Lze tvrdit, že krevní doping je podstatným faktorem, který ovlivňuje sportovní výkon záviselící na přísunu kyslíku do pracujících svalů.*“ (12) Tohoto procesu využívají sportovci především u vytrvalostních sportů jako je například cyklistika, běh, plavání a jiné.

Látky zakázané v určitých sportech:

Alkohol (skupina P 1)

Zakázaný především ve sportech, kde hrozí rizika nebezpečí např. motorismus, skoky na lyžích, nebo může mít vliv na výkon např. míření na terč. Navozuje pocity euforie, štěstí až deprese. Snižuje koncentraci a koordinaci.

Beta-blokátory (skupina P 2)

Skupina dopingových látek, která má vliv na funkci CNS, a to především na vjemy a emoce jedince. Potlačují pocity strachu, neklidu, úzkosti, což má mnohdy vliv u sportů, kde hraje přesnost a dokonale provedený pohyb nepostradatelnou roli (lukostřelba). V biatlonu, lukostřelbě bývá sportovci zneužíván především za účelem zklidnění dechové frekvence a poklesu krevního tlaku a srdeční frekvence.

3.5.3 Zdravotní nebezpečí dopingových látek

Anabolické androgenní steroidy (S 1)

Z hlediska zdravotního nebezpečí spadají svými dopady anabolické androgenní steroidy mezi nejzávažnější látky. Mezi nejčastější vedlejší účinky patří:

- zhoršení kvality vlasů (až vypadávání),
- akné, u žen růst vousů,
- zhrubnutí hlasu u žen, přeskokování hlasu u mužů,
- u mužů zvětšení prsou (gynekomastie) a zvýšení citlivosti bradavek,

- porucha jater, trávicího systému a snížení funkce ledvin,
- poruchy prostaty u mužů,
- zvýšené riziko svalových a vazivových poranění,
- porucha tvorby vlastních hormonů,
- u mužů potlačuje spermatogenezi,
- u žen poruchy menstruačního cyklu,
- u žen vzniku mužského ochlupení, odulost a kůže ztrácí svou přirozenou pružnost,
- zvýšení krevního tlaku a snížení výkonnosti srdečního svalu. (26)

Hormony a příbuzné látky (S 2)

U této skupiny platí, že jejich užívání musí být pod dohledem lékaře, jelikož každé užití hormonu může silně a nenávratně narušit rovnováhu organismu.

Erythropoetin (EPO) – nejčastějšími vedlejšími účinky je vzestup krevního tlaku a viskozity krve. Jeho užívání může vést k uzávěru cév až mozkové příhodě, vzniku trombóz v těle. Je možné se i setkat s případem, kdy byla přenesena virová hepatitida, parentální nemoci či AIDS z konzerv krve cizího dárce.

Choriogonádotropní hormon (HCG) – jeho užíváním může dojít ke stejným vedlejším účinkům jako u anabolických steroidů (viz. výše).

Inzulín – na rozdíl od diabetiků může u zdravých lidí způsobit nenávratné změny v narušení metabolismu cukrů. Je možné navodit stavy hyperglykémie (nedostatek inzulínu), doprovázeno pocitem slabosti, žízně, třesem až poruchou vědomí a hypoglykémie (zvýšená hladina inzulínu) způsobující pocit únavy, bolesti hlavy, poruchy vidění, křeče. V případě půjčování jehel existuje riziko v podobě parentálních onemocnění.

Růstový hormon – gigantismus, akromegalie či zvětšení vnitřních orgánů těla jsou jedny z nejzávažnějších nežádoucích účinků u užívání růstového hormonu. Mnohdy bývá doprovázeno záněty a bolestmi kloubů s omezenou hybností, poruchou funkcí ledvin, potence a psychickými poruchami, vznik nádorů lymfatických uzlin.

Beta 2 – agonisté (S 3)

Častým užíváním dochází k trachykardii, napětí a svalovému třesu, neklidu, závažným bolestem hlavy, které jsou doprovázeny změnami v chování, jako je pocit strachu až úzkosti. Také poruchy oběhového systému patří mezi vedlejší účinky užívání beta 2 - agonistů.

Stimulancia (S 6)

Bývají označovány jako lehký doping, což je pravděpodobně způsobeno jejich zařazením do skupiny – látky, které jsou povoleny mimo soutěž. I přesto však jejich nadměrná konzumace může vyvolat závažná onemocnění až smrt sportovce.

Amfetamin jeho nadměrné užívání vyvolává pocit strachu, zvyšuje hodnoty krevního tlaku a srdeční frekvence, způsobuje bolesti kloubů, svalový třes, snížení koncentrace. Při užívání v teplém až horkém prostředí mohou nastat komplikace s termoregulací, kdy dojde k přehřátí organismu až k totálnímu kolapsu. Dlouhodobé užívání může mít značný vliv na osobnost člověka (změny postojů a jednání jedince). Vliv na oběhový systém, kde se setkáváme s výskytem trombóz až srdečním selháním. Opakované užívání může vést k závislosti.

Kokain stejně jako amfetamin vede jeho dlouhodobé užívání k vypěstování si až schizofreniích stavů, popřípadě epileptických záchvatů. Užívání se projevuje neklidem, halucinacemi a zvýšenou srdeční frekvencí. Jde o velice návykovou látku (drogu). Dříve byl součástí nápojů CocaCola (pro potlačení únavy). Má negativní dopady na oběhový systém – poruchy srdečního rytmu, vysoký krevní tlak či srdeční frekvence.

Efedriny jako u amfetaminů a kokainu se i zde setkáváme s pocitem euforie, bdělosti, soutěživosti apod. Jako jedna z mála látek se vyskytuje i v preparátech běžného užívání, jako jsou některé výživové prostředky a nápoje např. na hubnutí. Proto je při dopingové kontrole tolerována určitá hladina metabolitů (efedrin a metaefedrin 10 mikrogramů v 1 ml moči, katin 5 mg/1 ml). K nejčastějším nepříznivým vedlejším účinkům patří bolesti hlavy, zvýšený krevní tlak a tepová frekvence. Stavby úzkosti, nervozity, nespavost, anorexie a poruchy chování. Rizikovou kombinací bývá užívání efedrinu společně s dalšími léky, které obsahují kofein nebo narkotika.

Narkotika (S 7)

Látky využívány především v podobě analgetik. Mají negativní dopady na psychiku a chování jedince, což se projevuje ve formě neklidu, podrážděním až agresivitou. Způsobují zpomalené dýchání, pokles krevního tlaku a ospalost. Jejich časté užívání může navodit pocit otupělosti vůči bolesti, což mnohdy vede k poranění pohybového aparátu. Jsou silně návykové.

Kanabinoidy (S 8)

Dlouhodobým užíváním marihuany, hašiše apod. může dojít ke změnám psychiky, které mnohdy vyústí až v halucinace, deprese, přeludy apod. U žen může zapříčinit poruchy menstruačního cyklu a mužů až neplodnost, která je způsobena zpomalením spermií. Kanabinoidy mají negativní vliv na krátkodobou paměť, koordinaci, zpomalené vnímání a reakce a mohou být významným faktorem při vzniku úrazu. V marihuanové cigaretě je obsaženo mnohem vyšší množství rakovinotvorných látek než v obyčejné cigaretě, která je naplněna tabákem.

Metody zakázané stále:

Úkony, které jsou z hlediska sportu zakázané.

Krevní doping (krevní konzervy) (skupina M 1)

Erytrocyty je možno přijímat cizí nebo vlastní. Nejvyšší rizika jsou především u příjmu erytrocytů od cizího dárce, a to v podobě hepatitidy, AIDS, nekompatibilní krve,... U aplikace vlastní konzervy jsou rizika nízká. I přesto však může dojít k tzv. hemolytické reakci (bolest v zádech, oblasti ledvin, dušnost, neklid, bolesti na hrudi). Mezi další zdravotní rizika patří i vysoký krevní tlak, špatná viskozita krve a jiné.

Látky zakázané v určitých sportech:

Alkohol (skupina P 1)

V jeho důsledku dochází k chybám, vykonané pohyby nejsou přesné a

racionální. Mechanická účinnost se snižuje a prodlužuje se reakční doba na světelné signály a zvukové podněty. Narušuje rovnováhu a prostorovou orientaci.

Beta-blokátory (skupina P 2)

Mají řadu negativních účinků působících na organismus jedince. Působí na oběhový systém a to poklesem krevního tlaku, či snížením srdeční frekvence. Při nedostatečném pocení, které může nastat, hrozí nebezpečí především v horkém prostředí, k přehřátí organismu a omezení vytrvalostních schopností. Mezi další negativní projevy patří halucinace, nespavost, dušnost, křeče, zvracení, psychózy...

4 Praktická východiska

V úvodu této kapitoly jsem se věnovala jednotlivým metodám, které byly použity, jejím definicím a porovnáním. Dále jsem se snažila uvést rozdíly mezi jednotlivými metodami a klady a zápory jejich užití. Nejdůležitější metodou v mé praktické části bylo užití analýzy kontrolních dopingových protokolů a statistiky, které jsou podrobněji rozepsány níže. V závěru diplomové práce se mi podařilo navázat kontakt se sportovci, kteří byli ochotní mi odpovědět na několik otázek ohledně dopingů a dopingového prostředí. Oni sami mají nemalou zkušenost s dopingem, tudíž jejich odpovědi a názory byly přínosem pro mou práci.

4.1. Analýza kontrolních dopingových protokolů

Tato část diplomové práce pojednává o analýze dokumentů, kde je kladen důraz především na rozbor dat, která jsou v dokumentech obsažena a která nám poskytnou potřebné informace k vypracování.

Dle Miovského (2006) je pojem analýza dokumentů „*relativně široce definován jako kvalitativně-interpretativní analýza, nezahrnující pouze listiny a části textu s nějakým zvláštním významem, ale také veškerá předmětná svědectví, jež mohou sloužit jako pramen k vysvětlení lidského jednání*“ (18, s. 99) Nejde tedy pouze o různé texty, ale také o filmy, fotografie, zvukové nahrávky, stavby či sochy.

Je možné dle Miovského (2006) rozdělit data do 4 základních variant:

1. Analýza písemných dokumentů. Výzkumník se zabývá listinami a dalšími jinými písemnými dokumenty.
2. Analýza obrazových a zvukových dokumentů. Výzkumník pracuje s materiálem, který je zaznamenán do podoby obrazového či zvukového záznamu.
3. Analýza jiných hmotných dokumentů. Výzkumný pracovník pracuje s různými typy nálezů, soch, plastik a dalšími výtvary, jako jsou domy, mosty.
4. Kombinace předchozích variant.

Hovoříme o strategii, kde dochází k vyhodnocování materiálu, dat a informací, které existují, a samotný výzkumník se na těchto materiálech nijak aktivně nepodílí. Materiály pouze hodnotí, sestavuje či selektuje, aniž by je nějak měnil. Vše je zachovááno v původním stavu. Jednou z výhod je, že materiály jsou neaktivní a neměnné, s časem se nemění. Je možné nalézt i řadu nevýhod u této metody. Jednou z hlavních nevýhod je ztráta kontextu (dochází – li k porovnání v delším časovém období) a nejsou přesně známy podmínky a okolnosti, za kterých byly informace a data sbírány (toto je však u dopingových látek zanedbatelná informace, jelikož při kontrole a odběrech jsou pro všechny závodníky vytvořeny stejné podmínky).

Miovský (2006) klade důraz na identifikaci dokumentů, a to přesně na kritéria, dle kterých jsou data vyhledávána. Je také důležité si zodpovědět několik otázek:

- „*Jaké typy dokumentů jsou relevantní výzkumným otázkám a cílům?*
- *Kde se tyto dokumenty vyskytují a v jaké formě?*
- *Jak lze tyto dokumenty získat pro výzkumné účely?*
- *Jaká omezení pro výzkum plynou z povahy těchto dokumentů?*
- *Jak s různými typy dokumentů bude v průběhu výzkumu nakládáno?“* (18, s. 102).

Ve své diplomové práci se zabývám rozbohem dopingových protokolů z jednotlivých dopingových kontrol a jejich výsledky. Měla jsem přístup k protokolům, které jsou konkrétně umístěny na webu antidoping.cz a některá chybějící období mi byla poskytnuta vedoucím Exekutivy ADV ČR. Konkrétně se jedná o rozbor období 1993-2011. Jednotlivá data byla zpracovávána a řazena dle:

- **Pohlaví** - v této sekci bylo porovnááno zneužití dopingu u mužů a žen,
- **Sportu** - porovnání poměru výskytu dopingu u kolektivních a individuálních sportů,
- **Roku** - řazení dle let, v souladu s množstvím pozitivních testovaných kontrol,
- **Zjištěné látky nebo jiného provinění** – rozřazení dle látek

objevených u sportovců či jiných provinění, kterých se dopustili a za něž byli následně potrestáni.

- **Udělená sankce** - typy sankcí, které byly jedincům uděleny.

Analýza dokumentů probíhala na Antidopingovém výboru pod záštitou Jaroslava Nekoly, v období 20.2-7.4.2012. Vyhodnocované výsledky se týkají pouze českých sportovců, jak je již patrné z názvu diplomové práce, nikoliv sportovců zahraničních, i když se pozitivně testovaní čeští sportovci účastnili zahraničních závodů a soutěží.

4.2 Interview

Miovský ve své knize interview charakterizuje jako „*interview označujeme takový rozhovor, který je moderovaný a prováděný s určitým cílem a účelem výzkumné studie.*“ (18, s. 156) Jedná se tedy o přímé dotazování, neboli o verbální komunikaci výzkumného pracovníka s respondentem. Maximální počet dotazovaných respondentů je tři. V případě vyššího počtu respondentů hovoříme o ohniskové skupině nebo skupinovém interview.

Kvalitní interview lze uskutečnit jen při užití metod pozorování. Bez použití metod pozorování není reálné provést kvalitní interview.

Obvykle jsou uváděny 3 typy interview:

- nestrukturované interview,
- polostrukturované interview,
- strukturované interview.

Nestrukturované interview

Při využití tohoto druhu interview není předem stanoven plán, probíhá dle struktury, kterou je třeba pevně dodržovat. Mohli bychom ho tedy přirovnat k běžné konverzaci či rozhovoru. Je však třeba se pevně držet daného tématu a neodchylovat se

od něho. U tohoto typu interview není důležitý způsob kladení otázek, zda jsou kladeny ve stejném pořadí, stejně apod.

Největší výhodou tohoto typu interview je především flexibilita. Důležitou roli zde hraje tazatel, který by měl být kreativní, mít široké spektrum slovní zásoby a umět navést správným směrem svého respondenta a tím i směr celého hovoru, přestože předem není známo, zda nám následně získané informace budou užitečné. Jednou z dalších výhod je přizpůsobení interview dotazované osobě, dle jejího charakteru, komunikativnosti a samotnému přístupu k rozhovoru.

Nevýhodou je bohužel fakt, že ne vždy je možné sehnat tazatele, kteří by byli schopni výše uvedených kritérií v podobě kreativity apod. Mnohdy se tedy stává, že respondenti zcela odbočí od tématu a tím dochází ke ztrátě informací či k získání informací zcela nepotřebných. Opakem může být získání nesourodných dat, která se následně těžko zpracovávají a vyhodnocují.

Polostrukturované interview

Tuto metodu jsem použila ve své diplomové práci. Polostrukturované interview je jednou z nejvíce využívaných metod rozhovoru. Hlavní výhodou této metody je, že řeší výhody i nevýhody plně nestrukturovaného i strukturovaného interview. Při tomto interview si tazatel již vytváří schéma, strukturu. Dále je důležité specifikovat si okruhy otázek, které je potřeba zmínit. Pořadí a sled jednotlivých otázek jsou zcela na tazateli, který může položit i doplňující otázky na upřesnění jednotlivých informací.

Strukturované interview

Již z názvu vyplývá, že se jedná o metodu se zcela pevnou strukturou a schématem. Struktura je striktně daná, stejně jako pořadí po sobě jdoucích otázek a není možné je měnit. Mnohdy se můžeme setkat i s časovým schématem, kdy je respondentova odpověď časově omezena. Tato metoda je velice náročná na přípravu a zpracování.

Výhodu této metody můžeme nalézt v tom, že se svými charakterem blíží k dotazníku. Nevýhodou však je, že není možné jednotlivé odpovědi více rozvíjet do hloubky.

Při přípravě na rozhovor jsem čerpala informace především z přednášek, literatury, internetu a občas i sestudování novinových článků a videí, která byla na dané téma vydána. Důležitou úlohou bylo především zvolení správných tematických okruhů, jejich formulace a stanovení pořadí jednotlivých otázek. Před samotným interview jsem sbírala informace o dotazovaném, což mi následně pomohlo v orientaci při rozhovoru. Jednalo se především o informace týkající se působení ve sportu a sportovní kariéry dotazovaného a samotného odhalení.

První dotazovaný byl kulturista, jemuž byla v minulosti udělena sankce Zastavení činnosti na 2 roky.

Byly mu položeny tyto otázky:

- Dle seznamu dopingových kontrol vám byla přidělena sankce: Zastavení činnosti na 2 roky, jak jste na tento ortel reagoval a co bylo jeho důvodem?
- Bral jste v úvahu následky, které to mohlo způsobit?
- Vnímali jste změny, jako např. nárůst sil během tréninků?
- Jak reagovalo vaše okolí?
- Jaký je Váš pohled na dopingové látky?
- Jak jste vnímal průběh dopingové kontroly?
- Mnohdy se stává, že řadě sportovců jsou dopingové látky nabízeny či jsou do toho dokonce nuceni, dostal jste se někdy do takovéto situace?
- Kulturistika je známá tím, že každý tzv. „sype“, jak se k tomuto názoru stavíte vy?

Druhým sportovcem byl rovněž kulturista, který měl pozitivní dopingové testy. Jemu byly položeny tyto otázky:

- Dle seznamu dopingových kontrol u vás byla nalezena látka, jež je na Seznamu zakázaných látek, jedná se konkrétně o testosteron. Co přesně vás vedlo k požití

dopingové látky?

- Bral jste v úvahu následky, které by to mohlo způsobit?
- Pokud ano, byla touha po úspěchu silnější než svědomí a okolnosti kolem?
- Pocítil jste lepší pocit při tréninku, a že by užívání dopingové látky pomohlo v závodní činnosti?
- Setkal jste se s negativními dopady při užívání?
- Jak probíhala dopingová kontrola a jak jste ji vnímal?
- Následky, sankce a reakce okolí.
- Věděl o vašem užívání dopingu váš trenér?

Cílem rozhovorů bylo nahlédnout blíže do prostředí sportu a dopingu. Znat názory sportovců na dopingovou problematiku. Jak vyplynulo z analýz, patří kulturistika mezi sporty s největším množstvím pozitivně testovaných sportů. Důvod? Konkurence v kulturistice je velká a vítěz se od ostatních liší mnohdy jen malými detaily ve stavbě svalů. Prosadit se není lehké. Bez užití dopingových látek by mnohdy nebyly jejich svaly schopné narůst do takových rozměrů, se kterými se u většiny závodníků setkáváme. Od toho se odráží i jejich životospráva, kdy ve svém dietním režimu nepřichází o svaly, ale „přebytečný“ tuk a vodu, což bývá hlavním cílem před samotným závodem.

5 Výsledky

5.1. Výsledky analýzy dokumentů

Analýzy dokumentů byla vypracována z informací poskytnutých Českým antidopingovým výborem. Sběr informací proběhl bez sebemenších komplikací, a jelikož jsou dokumenty vedeny pečlivě, nenastal při tvorbě a vyhodnocování analýz žádný problém a práce byla usnadněna.

5.1.1 Jednotlivé případy

V následující kapitole jsou uvedeny jednotlivé případy sportovců, u nichž byla dopingová kontrola pozitivní. Byly vybrány pozitivní kontroly, které byly více medializovány a pro běžnou populaci jsou známější, možná i zajímavější. Jako případy jsem se pokusila vybrat jednoho sportovce, jemuž byl v těle prokázán anabolický doping, druhý sportovec je zástupce stimulačního dopingu a třetímu sportovci nebyla v těle přímo odhalena dopingová látka, ale sankce mu byla udělena za porušení článku 2.4 Směrnice. Čtvrtým případem je žena, které byl udělen trest za krytí dopingu.

Tabulka č. 2: Příklad č. 1

Jméno	Remigius Machura
Sport	Atletika
Národnost	CZE
Datum	14. 7. 2010
Zjištěná látka	Růstový hormon
Udělená sankce	Zastavení činnosti na 2 roky

V první tabulce je nastíněná kauza stejnojmenného syna Remigiuse Machury, našeho úspěšného československého koulaře z 80. let. Remigise Machura mladší, úspěšný

český koulař, stejně jako jeho otec, byl pozitivně testován v roce 2010 a v jeho těle byl nalezen růstový hormon. On sám však obvinění odmítl, ale při měření bylo odhaleno 2,85 proti povolené hranici 1,81. *Otec se také svého syna zastal „Za kluka dám ruku do ohně. Musel by být blázen, kdyby něco bral. Na tréninky chodí každý den kolem antidopingového výboru, mají ho nadosah,“ uvedl Machura starší.* (36) Vzorke však mluvily jasně a tak byla Machurovi mladšímu udělena sankce v podobě dvouletého zákazu činnosti. V současné době český koulař i nadále trénuje a udržuje se ve formě. Dokonce se i aktivně účastní tréninků amerického fotbalu za pražský team Black Hawks, jako obránce. K problematice dopingu se však i po téměř dvou letech staví stejně jako jeho otec.

Při vyřčení ortelu - zákaz činnosti na 2 roky, se Machura, zastoupený advokátem, odvolal 3. 11. 2010 proti Disciplinární komisi Českého atletického svazu ze dne 23. 9. 2010. V odvolání bylo uvedeno:

a) vady v řízení

- nebyl podán řádný návrh na potrestání, jak to vyžaduje Disciplinární řád,
- jednání před DK byly přítomny osoby, které tam neměly být, konkrétně Dr. Chlumský.

b) nedostatky dokazování

- DK se nezabývá tvrzením a důkazy navrženými odvolatelem,
- odvolatel tvrdí, že jediným provedeným důkazem bylo vyjádření vedoucího Exekutivy ADV ČR a analytická zpráva,
- poukazuje, že v usnesení DK je uvedeno provedení 6 důkazů, žádné že žádný z nich nebyl proveden,
- nebyl proveden důkaz výsledkem vedoucí laboratoře DR Šlechtové.

c) nevina odvolatele

- tvrzený skutek není provinění proti antidopingovým pravidlům, protože růstový hormon je tělu vlastní a tudíž za jeho přítomnost v těle jej nelze potrestat,
- odvolatel tvrdí, že je nutno vzít v úvahu povolenou chybu v měření a

v takovém případě je odvolatelův náleží v toleranci povolené hodnoty a musí být odvolatel zproštěn viny. (30; 32)

Machura navrhol, aby komise zrušila rozhodnutí a zastavila řízení. Na protesty ze strany Machury komise svolala 5. 1. 2011 ústní jednání, kam byli pozváni všichni zúčastnění, kteří předložili důkazy.

Poté, co Komise dospěla k závěru, že odvolatel se dopustil provinění, byl mu definitivně uvalen trest zákazu činnosti na 2 roky.

Tabulka č. 3: Případ č. 2

Jméno	Ondřej Sosenka
Sport	Cyklistika
Národnost	CZE
Datum	26. 6. 2008
Zjištěná látka	Metamfetamin a metabolity
Udělená sankce	Zastavení činnosti na 2 roky

Ondřej Sosenka je jedním ze zástupců stimulancí, konkrétně zneužití metamfetaminů. Český cyklista, o němž můžeme říci, že odhalení pozitivního dopingového nálezu mu odstartovalo konec kariéry. Stalo se tomu na Mistroství ČR 2008 v Třeboni, kde byl Sosenkovi odebrán vzorek A, který byl pozitivní na metamfetamin, bohužel i pro Sosenku vzorek B pozitivní náleží potvrdil a krátce po této kauze Sosenka ukončuje svou kariéru. Sosenka patřil mezi naše přední cyklisty. Vítěz Závodu Míru 2002, vítěz závodu Kolem Polska 2004, držitel světového rekordu UCI v hodinovce (49 700m) z olympiády v Moskvě 19. července 2005. (39; 40)

Tabulka č. 4: Případ č. 3

Jméno	Tomáš Bureš
Sport	Kulturistika
Národnost	CZE
Datum	2005
Zjištěná látka	Porušení čl. 2.4 Směrnice
Udělená sankce	Zastavení činnosti na 3 měsíce

Výše zmiňovaný kulturista Tomáš Bureš byl v roce 2005 potrestán za porušení článku 2.4 Směrnice, která přesně zní *„Porušení příslušných požadavků, týkajících se dostupnosti Sportovce pro testování mimo soutěž včetně nedodání informace o místech pobytu a nezastižení na místě pobytu, které byly prohlášeny podle pravidel, které jsou v souladu s články 11.3 a 11.4 Mezinárodního standardu pro testování. Jakákoliv kombinace tří nezastižení na místě pobytu a/nebo nedodání požadované informace o místech pobytu během osmnáctiměsíčního období zjištěná ADV ČR nebo jinou Antidopingovou organizací u sportovce, je porušení antidopingového pravidla.“* (26) Tomáš Bureš patří v dnešní době mezi naše nejlepší kulturisty a můžeme říci, že se řadí k světové elitě. Je zajímavé, že více jak v České republice je známější a uznávanější spíše v zahraničí, kde působí již řadu let. Mezi jeho největší úspěchy patří:

- 2011 – 2. místo Arnold Classic Amateur do 100kg IFBB,
- 2011 – 1. místo Amateur Mr. Olympia nad 100kg IFBB,
- 2009 Absolutní vítěz Mistrovství světa federace WABBA,
- 2008 Absolutní vítěz Mistrovství světa federace NABBA.

V současné době udává trend nejenom u českých amatérských kulturistů, kteří ho mnohdy berou za vzor, ale také i sportovců v zahraničí. V nynějším období se připravuje na závody a působí v převážně v Německu. (41)

Tabulka č. 5: Příklad č. 4

Jméno	Eva Sukupová
Sport	Kulturistika
Národnost	CZE
Datum	2007
Zjištěná látka	Porušení čl. 2.8 Směrnice
Udělená sankce	Zastavení činnosti na 4 roky

Čtvrtý případ se věnuje ženě, Evě Sukupové, která byla řadu let závodnicí sbírající úspěchy nejen na české půdě. Zvítězila i na mistrovství Evropy a světa. Jako jedna z mála českých žen vstoupila na pódium Ms. Olympia. Po ukončení své kariéry začala pomáhat ve svazu a předávat své nemalé zkušenosti dál, a to se jí stalo osudným.

V lednu 2005 se jako trenérka účastnila se svými svěřenci závodů, jejichž následky si s sebou nese dodnes. Verdikt zněl jasně: Zákaz činnosti na dobu 4 let od 16. 1. 2007. (43)

Osudné se jí stalo napomáhání závodníkům, aby jim nebyla provedena dopingová kontrola. Společně se Stanislavem Pešátem věděli o přítomnosti komisařů v budově a tak pomohli svým svěřencům uniknout oknem. Za tento počin byla Evě uvalena sankce – Zákaz činnosti na 4 roky. Proti tomuto verdiktu se Sukupová odvolala, ale vzhledem k okolnostem jí nebylo vyhověno, jelikož za odvolání vybírá komise poplatek 3000 Kč, který Sukupová odmítla zaplatit, čímž byla opakovaně vyzvána k platbě, „ pod podmínkou, že nebude- li poplatek zaplacen do 15ti dní, odvolání bude zamítnuto bez projednání a řízení bude zastaveno.“ (31)

5.1.2 Výsledky a jejich zhodnocení

V následující tabulce, znázorňující období 1993-2011, je zaznamenán počet dopingových kontrol při soutěži a mimo soutěž. Počet kontrol je abecedně řazen dle

názevů jednotlivých sportů. Z tabulky je patrné, že nejvíce dopingových kontrol bylo provedeno u atletů a cyklistů, dále u kulturistů, silových trojbojařů, fotbalistů, plavců a vzpěračů. Je možné si povšimnout, že nejvíce pozitivně dopingových nálezů při soutěži bylo zaznamenáno u kulturistů – celkem 165. Stejně tak v období mimo soutěž výrazně dominují kulturisté počtem 44 pozitivně testovaných, což je celkem 209 pozitivních dopingových nálezů. I u silových trojbojařů byl zaznamenán poměrně vysoký počet pozitivně testovaných jedinců 41. Celkově bylo provedeno 20 576 dopingových kontrol u 77 sportů, z čehož bylo v závodním období 376 pozitivních nálezů a v období mimo soutěž 60.

Neopomenout zmínit bychom měli cyklistiku, kde bylo provedeno celkem 1871 kontrol při soutěži, z čehož mělo 19 jezdců pozitivní dopingové výsledky. V období mimo soutěž bylo u cyklistů 129 kontrol, z čehož pouze jedna byla pozitivní. V souhrnu bylo tedy odebráno 2000 vzorků, z nichž bylo 20 shledáno pozitivními. Můžeme tedy brát cyklistiku jako jeden z nejčistších sportů? Nad touto otázkou leží veliký otazník.

Tabulka č. 6 Přehled uskutečněných dopingových kontrol (1993 - 2011) u jednotlivých sportů

SPORT	Celkem		SPORT	Celkem	
	počet vzorků	Pozitivních		počet vzorků	Pozitivních
Aerobik	128	1	Mod. pětiboj	70	*1
Atletika	2756	19	Motocyklový sport	36	3
Automobilový sport	15	0	Národní házená	6	0
Badminton	66	0	Naturkulturistika	128	*4
Baseball	71	4	Nohejbal	16	0
Basketbal	822	6	Orient. Běh	140	0
Biatlon	390	0	Parašutismus	6	0
Billiard	2	1	Plavání	1271	*5
Boby	83	2	Potápění	5	0

Box	249	9	Pozemní hokej	112	3
Curling	46	0	Přetlačení rukou	55	3
Cyklistika	2000	20	Radiový orient. Běh	10	0
Dostihy	59	1	Rock and roll	6	0
Florbal	171	1	Rugby	177	6
Fotbal	1149	8	Rychlobruslení	58	0
Golf	9	0	Sáně	63	0
Házená	667	7	Silový trojboj	701	41
Hokej	999	9	Skiboby	43	1
Hokejbal	36	2	Snowboard	56	0
Horolezectví	4	0	Softball	44	1
Cheerleading	3	0	Sport. gymnastika	242	1
Inline hokej	19	0	Squash	41	0
Jachting	9	0	Stolní tenis	223	2
Jezdectví	5	0	Střelba	119	0
Judo	355	3	Šachy	8	0
Kanoe- rychlost	715	2	Šerm	109	0
Kanoe-slalom	247	1	Taekwondo ITF	20	1
Karate	14	0	Taekwondo WTF	14	0
Kick-box	2	0	Tanec	6	0
Korfbal	30	1	Tenis	230	1
Krasobruslení	138	0	Triatlon	577	*5
Kulturistika	861	* 209	Veslování	814	1
Kuželky	8	1	Vodní lyže	20	0

Lukostřelba	24	1	Vodní pólo	55	3
Lyžování	1108	7	Volejbal	736	9
Malá kopaná	6	0	Vzpírání	590	20
Metaná	8	0	Zápas	392	8
Minigolf	4	0	Zdrav. postižení	42	2
Mod. Gymnastika	57	0	Celkem vzorků	20576	436
			Celkem sportů	77	

Zdroj: Antidoping.cz

* mezi pozitivně testovanými byli i cizinci neregistrovaní v českém svazu

V následující tabulce je znázorněn počet mužů a žen pozitivně testovaných v období 1993 – 2011. Z tabulky vyplývá, že nejvíce testovaných žen bylo v roce 2007, celkem - 7 žen, zatímco mužů v roce 2006 – celkem 47 mužů. Celkový počet pozitivně testovaných mužů v období 1993-2011 bylo 419. Pozitivně testovaných žen bylo mnohem méně, celkem 49. Nahlédneme – li na následující tabulku, nemůže obecně říci, že by se v posledních letech počet pozitivních dopingových kontrol snížil, že by došlo k poklesu, či naopak zvýšil. Jak již bylo zmíněno v úvodních kapitolách diplomové práce, na sportovce mají vliv různé a odlišné vlivy, které se neustále mění a nabírají různé intenzity. Což se odráží i v následující tabulce. Je však patrné, že v letech, kdy se konají olympijské hry, počty pozitivně testovaných rostou.

Tabulka č. 7 Pozitivně testovaní muži a ženy

Rok	Muži	Ženy
2011	21	3
2010	16	4
2009	32	2
2008	38	2
2007	26	7
2006	47	2
2005	32	3
2004	27	1

2003	18	1
2002	20	2
2001	10	1
2000	18	5
1999	27	1
1998	17	1
1997	13	2
1996	21	1
1995	14	6
1994	9	3
1993	13	2
Celkem	419	49

Tabulka č. 8 Porovnání individuálních a kolektivních sportů v časové řadě

Rok	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
SPORT											
Individuální	12	10	18	17	13	17	28	20	10	20	18
Kolektivní	3	1	2	5	2	1	0	3	1	2	1
Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011			
SPORT											
Individuální	24	46	28	24	30	30	16	21			
Kolektivní	3	6	4	8	10	4	4	3			

V předešlé tabulce jsou vyhodnoceny pozitivní dopingové kontroly u individuálních a kolektivních sportů. Jak je patrné z tabulky, u kolektivních sportů je počet pozitivních dopingových kontrol několikanásobně nižších, než u sportů individuálních. Mezi nejčastější kolektivní sporty na seznamu bývají pozemní hokej,

rugby, vodní pólo a házená. U individuálních sportů se jedná o silový trojboj a kulturistiku. Z analýzy, která byla provedena, bylo patrné, že mezi nejčastější dopingové látky nalezené u kolektivních sportů byla marihuana (karboxy – THC v moči) neboli společenská droga, zatím co u sporů individuálních je to velice různorodé a nelze přesně určit, která látka se v jednotlivých letech objevuje nejčastěji. Nejvyšší počet pozitivních nálezů u kolektivních sportů byl v roce 2010, zatím co u sportů individuálních to byl rok 2005, kdy bylo zaznamenáno 46 pozitivních dopingových případů. V tomto roce bylo zjištěno mnoho pozitivních nálezů, hlavně u kulturistů, kterých bylo celkem 28, z nichž převážné většina se vyhýbala kontrole či u nich byl odhalen testosteron a jiné látky.

Tabulka č. 9 Celkové počty látek odhalených v letech 1993-2011

Látka	Celkem	Látka	Celkem	Látka	Celkem
Kodein	1	Formebolol	1	CI-thiazid	1
Nandrolon	49	Metenolon	1	Betamethason	1
HC-thiazid	27	Terbutalin	2	Met. Stanozololu	14
Nedostavil se k DK	29	Phentermin	9	Prednisolon a met.	3
Odmítl	44	Mesterolol	7	Heptamilon	2
Nikethamid	2	Dhepiandrosteron	1	Norehocholanolon	7
Metandienon	35	Boldenon a met.	16	Met. Mesterolonu	6
Testosteron	85	Manipulace	5	Epioxandrolon	3
Efedrin	43	Marihuana	58	Met. Methyltestosterou	3
Phenmetrazin	2	Amilorid	12	Epitrenbolon	3
Chlortalidon	1	Tamoxifen	1	Anastrozol	1
Oxandrolon	15	Norandrosteron	10	Porušení čl. 10.9.	1
Fenylefrin	1	5-androsten	1	Budesonid	1
HCG	3	Fenoterol	2	Napomáhání a navádění	1
Kofein	6	Podvádění nebo pokus	3	Androsia-1,4,6-trien-3, 17-dion	2
Pseudoefedrin	5	Indapamin	1	Methylhexamin	1
Fenfluramin	1	Trenbolon	4	Porušení čl. 10.10.1	3
Methylefedrin	1	Methyldioxy-Metamfetamin	2	Met. Nandrolonu	6
Salbutamol	8	Vyhýbní se odběru	11	Met. Trenbolonu	2

Lok.anestetika	8	Porušení čl. 2.4.	5	Met. Metamfetaminu	3
Furosemid	21	Drostanolon a met.	14	Met. Dehydrochloro- methyl Testosteronu	1
Clenbuterol	35	Met. Matandienonu	14	Oxymetholon	1
Methyltestosteron	7	Držení a nelegální nakládání	1	Octopamin	1
Methamphetamin	9	Oxymesteron	2	Morphin	2
Stanozolol	31	Met. Clostebol	1	Mestanolon	1
Levmetamfetamin a met.	1	Formoterol	1	Růstový hormon	1

Z výše uvedené tabulky, která znázorňuje látky zneužívané v období 1993-2011, je zřejmé, že mezi nejčastěji testovanou látkou patří marihuana, testosteron, metandienon, nandrolon, stanazolol, clenbuterol a efedrin. Také počet závodníků, kteří odmítli či se nedostavili k dopingové kontrole, není nejnižší. Z tabulky si můžeme povšimnout, že jednotlivé typy látek se užívaly v různých letech, tak jak se vyvíjel sport a chemický průmysl. Důležité také je neopomenout fakt, že mnohé látky se na Seznam dostávaly postupně v průběhu let, tudíž je pravděpodobně, že mnozí sportovci v dřívějších letech látku užívali, ale testování na ni nebyli.

Tabulka č. 10 Přehled dopingových kontrol r. 2011

Pohlaví	Sport	Stát. příslušnost	Datum	Zjištěná látka nebo jiné provinění	Sankce udělená sportovním svazem
Muž	vodní pólo	CZE	16.12.2011	Marihuana	Zastavení činnosti na 2 měsíce
Muž	Box	CZE	6.11.2011	Methylhexanamin	Zastavení činnosti na 2 roky
Muž	naturkulturstika	CZE	29.10.2011	Nedostavil se	Doživotní zastavení činnosti
Muž	poz. Hokej	CZE	22.10.2011	Marihuana	Zastavení činnosti na 5 měsíců

Muž	kulturistika	CZE	13.10.2011	Odmítl	Doživotní zastavení činnosti
Muž	Zápas	CZE	8.10.2011	Odmítl	Zastavení činnosti na 2 roky
Muž	Fotbal	CZE	18.9.2011	Clenbuterol	Zastavení činnosti na 1 rok
Žena	Atletika	CZE	13.8.2011	Marihuana	Zastavení činnosti na 2 měsíce
Muž	Atletika	CZE	13.7.2011	Metandienon	Zastavení činnosti na 2 roky
Muž	cyklistika	CZE	18.6.2011	Clenbuterol	Zastavení činnosti na 2 roky
Muž	kulturistika	CZE	14.5.2011	Nedotavil se	Zastavení činnosti na 2 roky
Muž	kulturistika	CZE	14.5.2011	Furosemid	Zastavení činnosti na 2 roky
Muž	Bowling	CZE	1.5.2011	Marihuana	Zastavení činnosti na 9 měsíců
Muž	silový trojboj	CZE	2.4.2011	Matendienon	Doživotní zastavení činnosti
Muž	silový trojboj	CZE	12.3.2011	Matendienon, methyltestosteron, trenbolon	Zastavení činnosti na 3,5 roku
Žena	Vzpírání	CZE	16.2.2011	Oxymetholon	Zastavení činnosti na 2 roky
Muž	silový trojboj	CZE	11.2.2011	Odmítl	Zastavení činnosti na 2 roky

V předchozí tabulce jsou uvedeny záznamy z jednotlivých dopingových kontrol. V originální verzi jsou zaznamenána přesná jména sportovců, které však byly z důvodu osobní ochrany sportovců v této práci vynechány a nahrazeny kategorií pohlaví. Výše jsem zmínila pouze kauzy z roku 2011, ostatní údaje z dřívějších let jsou zmíněny v příloze. Z tabulky je možné vyčíst sport, odhalenou látku a sankci, která byla sportovci

udělena. Sankce se samozřejmě odlišují dle typu porušení Směrnic. Nejčastěji jsou udělovány Zákaz činnosti na 2 roky, ve výjimečných případech je uděleno Doživotní zastavení činnosti.

5.1.3 Výsledky interview

Pro následující kapitolu se mi podařilo navázat kontakt s českým kulturistou, který již v současné době nezávodí, pouze se udržuje „ve formě“. Druhým sportovcem, který byl ochotný mi odpovědět na otázky, byl rovněž kulturista.

Interview bylo zcela anonymní a ani jeden ze sportovců proto nebude jmenován. I přes veškerou anonymitu bylo velice obtížné sehnat někoho, kdo by mi dané otázky zodpověděl, jelikož doping je jedním z nejchoulostivějších témat ve sportovním odvětví.

- ❖ Prvnímu dotazovanému muži byla udělena sankce Zastavení činnosti na 2 roky za odhalení růstového hormonu. Jedná se o kulturistu, působícího v současné době především v zahraničí. Při přípravě na interview s tímto sportovcem jsem využila i řadu video nahrávek, abych se blíže přiblížila jeho prostředí. Navázat kontakt s ním bylo poměrně náročné, jelikož se v Čechách vyskytuje minimálně a je poměrně zaneprázdněný.

Muž se v závodní sféře pohyboval pouze krátkou dobu, ale jak sám přiznává, nikdy by se nedostal do takové formy vlastními úsilím a tréninkem. Nápomoc dopingovými látkami pro něho byla jediným východiskem k úspěchu.

„Byl jste pozitivně testován na růstový hormon, co vás vedlo k užití látky tělu vlastní?“

„Lepší a kvalitnější náplň tréninků, které by jinak nebylo mé tělo možné zvládnout“.

Na otázku, zda bral v úvahu následky, které to mohlo způsobit, odpověděl jednoznačně- „Ne.“ Při užívání a trénincích pociťoval změny, všiml si nárůstu hypertrofie a myoplazie (zmnožení svalových vláken a buněk). Jeho tělo celkově rostlo na objemu a sílilo (což bylo hlavním cílem užívání). V posilovně byl schopen cvičit s vyššími váhami. Přes veškeré vedlejší účinky, které jsou s danou látkou spojovány, nepozoroval na svém těle žádné negativní dopady.

- Kamenem úrazu však byla náhlá dopingová kontrola mimo soutěž, která

probíhala zcela nečekaně. „Přišli neohlášeně a bylo mi jako, když Vás chytnout s alkoholem za volantem. Dál se k tomu nechci vyjadřovat.“ Okolí reagovalo překvapeně, ale s odsouzením se neseťkal. Jediný, kdo o jeho počinu věděl od začátku, byla rodina. „Nikdy nevíte, co se může stát, a tak jsem si řekl, že bude lepší se o to s někým podělit.“ Trenér nic nevěděl ani netušil, i když se občas ptal, kde bere tolik sil. Celý rozhovor ukončila otázka: „Kulturistika je známá tím, že každý tzv. „sype“, jak se k tomuto názoru stavíte vy?“ Následovalo jemné zklamání ve tváři s odpovědí: „Kulturistika je bohužel sport, kde to jinak, než bez podpůrných látek, nelze.“

- ❖ Druhý dotazovaný je rovněž muž, v jehož těle byl odhalen testosteron. Sportovec se na dané téma nejprve nechtěl vyjadřovat, ale s okolnostmi na časový odstup a svůj nynější sportovní stav byl ochoten a otázky zodpověděl.

Celý rozhovor otevřela otázka, co ho vedlo k požití dopingové látky. Reakce v odpovědi byla jasná a rychlá. Hlavní roli zde hrál zdravotní stav. Sportovcovo tělo vzhledem k tréninkovým zátěžím nezvládalo regenerovat, což způsobilo rozpad těla a hrozila operace. I přes veškeré okolnosti nebral v úvahu následky. Sportovec zmínil, že celá kúra trvala okolo půl roku. Po minutové odmlce na otázku zda bral v úvahu následky, odpověděl: „Ne, jelikož neberu v úvahu to, že to má natolik nebezpečné následky, či možnosti, jež se mediálně propírají, že by mohly nastat.“

Netoužil po úspěchu, ale po lepším zdravotním stavu. Na otázku, proč nepočkal do dalšího závodního období a nešel na operaci, odpověděl: „Nebyl čas čekat, člověk jen tak nezhodí veškerou dřinu.“ Sám tvrdí, že tréninky byly mnohem horší, jelikož jeho tělo bylo schopné zvedat víc, od čehož se odvíjela vyšší intenzita tréninkové zátěže, což se i částečně projevilo na závodní činnosti.

Negativní dopady se dle předpokladů projevíly krátce po prvních týdnech užívání v podobě - zhoršení pleti, kdy se začalo na těle vyskytovat akné, a v nemocnici byla odhalena slabší funkce jater. Nad tím však zprvopočátku sportovec pouze mávl rukou, jelikož se s těmito potížemi setkal již v minulosti, před užitím dopingových látek.

Průběh dopingové kontroly popsal přesně podle předpisů. Jak zmínil, po odebrání vzorků následovala, pro něho, dlouhá doba, než byly zveřejněny výsledky, které byly pozitivní. Sankci Zastavení činnosti však přijal s „úlevou“, že mohla být přísnější. I když

i jeden rok ve sportovcově kariéře, je dlouhé období.

Reakce okolí? *„Sportovní kolegové vědí.“* (bez komentáře) Pro rodinu, příbuzné a kamarády to bylo nepochopitelné. Zde se setkával s nepochopením, odsouzením a znehodnocením celé námahy a dřiny. Veškerá snaha a tréninkové úsilí byly znehodnoceny, jelikož si všichni mysleli, *„že jsem měl vše zadarmo a nemusel jsem nic dělat. Jenom jsem si občas zašel do fitka zacvičit a loupal nějaké bobule. Nikdo už najednou nevnímal oběti kolem (strava, životospráva, denní režim).“* Trenér a téměř nikdo z okolí o ničem nevěděl, pravděpodobně ani netušil.

Vrcholovému sportu se již v současné době nevěnuje, ale dodnes navštěvuje pravidelně posilovnu a udržuje se ve fyzické kondici.

„Šel byste do toho znovu?“ Bez váhání odpověděl jasně: *„Ano, i přesto všechno jsem se posunul za hranici svých možností a celkově se má psychika posunula diametrálně jinam.“*

6 Závěr

V závěru je důležité zmínit, že se můžeme setkat se dvěma názory na doping samotný. Dnešní svět je možné rozdělit na tzv. odpůrce dopingu a příznivce, kteří proti sobě vedou nelehký boj. Doping není pouze o užití zakázané látky, ale o morálce a etice. Za sportem se skrývá veliká námaha a úsilí, které ne každý je schopen překonat svojí vlastní snahou a pílí.

Z poznanych postojů sportovců je patrné, že se k užívání dopingových látek staví pozitivně. Stinné stránky a negativní dopady přehlíží. Je zajímavé, že na jedné straně je doping ve sportu brán jako zcela přirozená věc, ale sami sportovci se na dané téma neradi vyjadřují a mnohdy se při pozitivním nálezu za svůj čin dokonce stydí. Jedním z poznatků byla i finanční stránka, jelikož je užívání podpůrných látek drahou záležitostí. Mezi nejdražší látky patří růstový hormon. Jeho cena je dána téměř nezjistitelností ve sportovcově těle, je známe, že po 2 dnech je v těle nevystopovatelný.

Dle jednotlivých analýz, které byly v práci provedeny, vyplynulo, že poměr pozitivně testovaných mužů je mnohem vyšší než počet žen. Rovněž platí, že počet individuálních sportů, kde byly zjištěny pozitivní dopingové nálezy, převyšuje sporty kolektivní. Nejvyšší počet pozitivních testů u kolektivních sportů byl v roce 2005, zatímco u individuálních sportů to byl rok 2010 (rok zimních OH). Mezi nejčastější individuální sporty s pozitivními výsledky patří kulturistika a silový trojboj. U sportů kolektivních je to hokej, rugby, vodní pólo a házená. U kolektivních sportů byla vyhodnocena marihuana, jako jedna z nejzneužívanějších látek. Z jednotlivých tabulek je možné si povšimnout, že vyšší počet pozitivně testovaných sportovců je vždy v období olympijských her. Obecně lze říci, že v období OH, v době velkého tlaku na sportovní výsledky a velkého očekávání, se sportovci nevyhýbají variantě užití podpůrné látky. Marihuana je v současnosti brána, jako společenská droga, která bohužel není odmítána ani sportovci, kteří by měli být za vzor. Navozuje stavy uvolnění nejen fyzické, ale především psychické a stává se zdrojem zábavy, což je mnohdy po neúspěšném výkonu či pro vyčerpaného sportovce přínosem. Existují však sporty, jako je například snowboarding, kde je symbolem kreativity a odbourání zábran.

Bylo zajímavé si povšimnout, že svět vrcholového sportu, kde se objevuje doping, se diametrálně odlišuje od běžné populace, která zakázané látky užívá. Zatímco vrcholoví sportovci přesně dodržují jednotlivé kúry, obyčejní cvičící v posilovně

mnohdy užívají dopingové látky v mnohonásobně až nesmyslných dávkách. Snaží se pomocí dopingu dostat za hranice svých možností, ke kterým se většina nepřiblížila ani za normálního stavu.

Nejnáročnější a nejdůležitější tabulkou na vyhodnocení byla tabulka č. 8, která je stěžejní pro tuto práci. V tabulce byly vyhodnoceny nejzneužívanější látky a řazeny podle jednotlivých let. Z této tabulce vyplynulo, že mezi nejzneužívanější látky ve sportu se řadí marihuana, testosteron, clenbuterol, efedrin, stanazolol a metandienon. Testosteron a efedrin patří mezi nejstarší zneužívané látky, které jsou i v současné době odhalovány v tělech sportovců. Testosteron, reprezentant látek hormonálních, je zneužíván především z důvodu rychlé regenerace a nárůstu svalové hmoty, jeho užívání je dlouhodobější, zatímco efedrin působí na lepší aktuální stavy a bývá zneužíván krátce před samotným závodem, v důsledku navození lepšího výkonu.

Ani sankce, které jsou sportovcům uděleny, je neodradí od zneužití jednotlivých látek. Obvykle bývají udělovány sankce Zastavení činnosti na 2 roky, ve výjimečných případech je tomu Doživotní zastavení činnosti. Z jednotlivých interview, která se mi povedlo získat, bylo až překvapující, jaký názor sportovci na udělené sankce mají. Někteří jsou i zaskočení, že čekali vyšší trest.

Ne všichni sportovci se sankcemi souhlasí a odvolávají se k Arbitrážnímu soudu, kde se obvykle setkávají s neúspěchem.

Obecně lze říci, že sportovec se obvykle dostává do tlaku, který není schopen zvládnout, a nechce povolit v tréninkové zátěži. V těchto případech bývá doping jednou z nejsnazších variant, jak se udržet na vrcholu, přestože daň mnohdy bývá vysoká. Mnohdy neznalost vedlejších účinků hraje důležitou roli v rozhodování sportovce. A tak bych navrhovala větší prevenci a podporu boje proti dopingu na školách a ve sportovních oddílech.

Bibliografické zdroje

1. ADV ČR. *Směrnice pro kontrolu a postih dopingu ve sportu v České republice*. Praha, 2009, 50 s.
2. BAHRKE , M.S., YESALIS, Ch. E. *Performace-Enhancing Substances in Sport and Exercise*. Human Kinetics Inc., 2002.
3. COUBERTAIN, P. *Esseys du Psychologie des Sports*. Paris, 1912.
4. DOVALIL, J. a kol. *Olympismus*. 1. Vyd. Praha: Olympia, 2004. 224 s. ISBN 80-7033-871-7.
5. HENDL, J. *Kvalitativní výzkum*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 408 s. ISBN 80-7367-040-2.
6. HNÍZDIL, J. A SPOLURACOVNÍCI. *Doping aneb zákulisí vrcholového sportu*. Praha: Grada Publishing, 2000. ISBN 80-7169-776-1.
7. KONOPKA, Peter. *Sportovní výživa*. České Budějovice: KOPP, 2004. ISBN 80-7232-228-1.
8. KOTLER, P. a kol. *Moderní marketing*. 4. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 1041 s.
9. KÖSSL, J. – ŠTUMBAUER, J. – WAIC, M. *Vybrané kapitoly z dějin tělesné výchovy*. 2. vyd. Praha: UK Karolinum, 2006. 159 s. ISBN 80-246-0802-2.
10. MIOVSKÝ, M. *Kvalitativní přístup a metody v psychologickém výzkumu*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 332 s. ISBN 80-247-1362-4.
11. MOUREK, J. *Fyziologie*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2005. ISBN 80-247-1190-7.
12. NEKOLA, J. *Prevence dopingu ve sportu*. Praha: Universita Karlova v Praze, 2008. ISBN 978-80-86317-56-č.
13. PŘIBOVÁ, M. *Marketingový výzkum v praxi*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1996. 238 s. ISBN 80-7169-299-9.
14. PYŠNÝ, L. *DOPING rizika zneužití*. Praha: Grada publishing, a.s., 2006. ISBN 80-247-1702-6.
15. PYŠNÝ, L. *Doping zdraví výkon*. Praha: Karolinum, 1999. ISBN 80-7184-813-1.
16. PYŠNÝ, L. *Fyziologie a patofyziologie dopingu*. Praha: Karolinum, 2002. ISBN

80-246-0529-5.

17. ŘEZÁČ, J. *Sociální psychologie*. Brno: PAIDO, 1998. ISBN 80-85931-48-6.
18. SEKOT, A. *Sport a společnost*. Brno: Paido, 2003. 192 s. ISBN 80-7315-047-6.
19. SLEPIČKA, Pavel, Václav HOŠEK a Běla HÁTLOVÁ. *Psychologie sportu*. Praha: Karolinum, 2006. ISBN 80-246-1290-9.
20. SLEPIČKOVÁ, I. *Sport a volný čas*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2000. 112 s. ISBN 80-246-0044-7.
21. *Světový antidopingový kodex*. Praha: Olympijská knihovnička, svazek 34, 2003.
22. TANNER, S. *Steroids : a breakfast of young champions*. Orthop. Nurs., 1995.
23. VOKURKA, M. – HUGO, J. *Praktický slovník medicíny*. 9. vyd. Praha: Maxdorf, 2008. 518 s. ISBN 978-80-7345-159-2.
24. WESTON, T. *Atlas lidského těla*. Praha: Fortuna Print, 1993. 157 s.
25. WILSON, W., DERSE, E. *Doping in Elite Sport – The Politics of Drugs in the Olympic Movement*. Human Kinetics Inc., 2001.

Seznam internetových zdrojů

26. *Antidopingový výbor ČR* [online]. 2011 [cit. 2012-08-02]. Dostupné z: antidoping.cz
27. AVD ČR. Bulletin 9: Okénko do historie. [online]. s. 9 [cit. 2012-08-06]. Dostupné z: http://antidoping.cz/documents/bulletin/201109_bulletin.pdf
28. AVD ČR. Bulletin 10: Okénko do historie. [online]. s. 8 [cit. 2012-08-06]. Dostupné z: http://antidoping.cz/documents/bulletin/201110_bulletin.pdf
29. ADV ČR. Bulletin 11: Okénko do historie. [online]. s. 7 [cit. 2012-08-06]. Dostupné z: http://www.antidoping.cz/documents/bulletin/201111_bulletin.pdf
30. AVD ČR. Bulletin 12: Okénko do historie. [online]. s. 8 [cit. 2012-08-06]. Dostupné z: http://antidoping.cz/documents/bulletin/201112_bulletin.pdf
31. ADV ČR. Rozhodčí nálezy: Eva Sukupová. In: [online]. [cit. 2012-08-06]. Dostupné z: <http://www.olympic.cz/public/img/dokumenty/antidoping/>

- rozhodci_nalezy/cj_1_2007_e._sukupova_usneseni__zamitnuti_odvolani_-
_verze_pro_web.pdf
32. ČESKÝ OLYMPIJSKÝ VÝBOR. Čj. 2/2010. [online]. 2010, s. 10 [cit. 2012-08-08]. Dostupné z: http://www2.olympic.cz/public/img/komise/rozhodci_komise_/tz_2011_02_10_machura.pdf
33. *Český olympijský výbor* [online]. [cit. 13. 11. 2010].
Dostupné z <<http://www.olympic.cz/cz/olympismus>>.
34. *Český svaz tělesné výchovy a sportu* [online]. [cit. 7. 8. 2011].
Dostupné z <http://www.cstv.cz/sportovni_svazy.htm>.
35. Evropská charta. s. 12. Dostupné z: <http://aplikace.msmt.cz/PDF/ECHS.PDF>
36. Koulař Machura dostal dvouletý trest za doping. In: *Erasport.cz* [online]. 23.9.210. [cit. 2012-08-06]. Dostupné z: <http://atletika.erasport.cz/c-4591-koular-machura-mel-pozitivni-dopingovy-nalez-na-rustovy-hormon.html>
37. *Ministerstvo zdravotnictví* [online]. [cit. 1. 8. 2011].
Dostupné z <http://www.mzcr.cz/Legislativa/dokumenty/telesna-vychova-a-sport_3556_1786_11.html>.
38. Norma. [online]. [cit. 2012-07-24]. Dostupné z:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Norma>
39. Ondřej Sosenka. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-08-06]. Dostupné z:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Ond%C5%99ej_Sosenka
40. ŘÍHOVÁ, M. Cyklistovi Sosenkovi našli doping. [online]. 2008 [cit. 2012-08-06]. Dostupné z: <http://www.sport.cz/ostatni/cyklistika/clanek/135862-cyklistovi-sosenkovi-nasli-doping.html>
41. Tomáš Bureš novým členem ALL STARS týmu!. [online]. 2012 [cit. 2012-08-06]. Dostupné z: [http://www.allstars-cz.com/language/cs/CZ/Aktualne/ctl/Detail/mid/727/ItemID/1621.aspx?SkinSrc=\[G\]Skins%2FAllStars%2FNewsAllStars](http://www.allstars-cz.com/language/cs/CZ/Aktualne/ctl/Detail/mid/727/ItemID/1621.aspx?SkinSrc=[G]Skins%2FAllStars%2FNewsAllStars)
42. Trest. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2012-08-02]. Dostupné z:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Trest>

43. Trest za krytí dopingu. [online]. 2007 [cit. 2012-08-06]. Dostupné z:
http://www.fitnet.eu/index.php?&desktop_back=clanky&action_back=&id_ba ck=28&desktop=clanky&action=view&id=210
44. *WABBA: WABBA Germany* [online]. Germany, 2011 [cit. 2012-08-27].
Dostupné z: <http://www.wabba-germany.de/>
45. *WADA: World Anti-Doping Agency* [online]. Montreal [cit. 2012-08-27].
Dostupné z: <http://www.wada-ama.org/>
46. *Zákon č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu* [online]. [cit. 3. 10. 2010].
Dostupné z <<http://www.msmt.cz/sport/zakon-o-podpore-sportu>>.

Seznam tabulek

Tabulka č. 1: Působení testosteronu

Tabulka č. 2: Případ č. 1

Tabulka č. 3: Případ č. 2

Tabulka č. 4: Případ č. 3

Tabulka č. 5: Případ č. 4

Tabulka č. 6: Přehled uskutečněných dopingových kontrol (1993 - 2011) u jednotlivých sportů

Tabulka č. 7: Pozitivně testovaní muži a ženy

Tabulka č. 8: Porovnání individuálních a kolektivních sportů v časové řadě

Tabulka č. 9: Celkové počty látek odhalených v letech 1993-2011

Tabulka č. 10: Přehled dopingových kontrol r. 2011

Seznam obrázků

Obrázek č. 1: WADA

Obrázek č. 2: Znak MOV

Obrázek č. 3: Výzva k dopingové kontrole

Obrázek č. 4: Rozdělení vzorků

Obrázek č. 5: Zkoumání vzorků

Obrázek č. 6: Starověká civilizace

Obrázek č. 7: Novodobý sport

8 Seznam příloh

Příloha č. 1: Žádost o terapeutickou výjimku

Příloha č. 2: Protokol dopingových kontrol

Příloha č. 3: Kompletní přehled uskutečněných dopingových kontrol (1993 - 2011)

Příloha č. 4: Pozitivně testované látky v období 1993-2011

8 Seznam příloh

Příloha č. 1 Žádost o terapeutickou výjimku



Antidopingový výbor ČR
Czech Anti-Doping Committee

ŽÁDOST O UDĚLENÍ TERAPEUTICKÉ VÝJIMKY (TV) THERAPEUTIC USE EXEMPTIONS (TUE)

Prosím, vyplňte všechny části **velkým tiskacím písmem nebo na stroji**.
Please complete all sections in **capital letters or typing**.

1. Informace o sportovci 1. Athlete Information

Příjmení:	Jméno:	
Sumame	Given Names	
Žena <input type="checkbox"/> Muž <input type="checkbox"/> (vyznačte křížkem) Female Male	Datum narození (den/ měsíc/ rok):	
	Date of Birth (dd/mm/yyyy)	
Adresa:		
Address		
Město:	Země:	PSC:
City	Country	Postcode
Tel:	E-mail:	
(s mezinárodní předvolbou / with international code)		
Sport:	Disciplína/ Pozice:	
	Discipline/ Position	
Národní nebo mezinárodní svaz:		
International or National Sporting Organization		
Zaškrtněte prosím příslušnou kolonku: Please mark the appropriate box		
<input type="checkbox"/> Jsem zařazen v Mezinárodním Registru pro Testování <input type="checkbox"/> I am part of an International Federation Registered Testing Pool		
<input type="checkbox"/> Jsem zařazen v Národním Registru pro Testování <input type="checkbox"/> I am part of a National Anti - Doping Organization Testing Pool		
<input type="checkbox"/> Účastním se akce pořádané mezinárodní federací, pro kterou je TV vyžadována pravidly příslušné Mezinárodní federace¹ – Název akce:		
<input type="checkbox"/> I am participating in an International Federation event for which a TUE granted pursuant to the International Federation's rules is required ¹ - Name of the competition		
<input type="checkbox"/> Nic z výše uvedeného. <input type="checkbox"/> None of the above		
V případě zdravotního handicapu, specifikovat:		
If athlete with disability, indicate disability.		

¹ Týká se akcí určených Vaší Mezinárodní federací.
¹ Refer to your International Federation for the list of designated events

Příloha č. 2: Protokol dopingových kontrol

FRONT OF ORIGINAL & COPY 2

DOPING CONTROL FORM PROTOKOL DOPINGOVÉ KONTROLY	TEST CENTER NAME / NÁZEV MÍSTNOSTI SAMPLE COLLECTION TIME AND DATE / ČAS A MÍSTNOST SBĚRU VZORKU ANALYST NAME AND ID NUMBER / NÁZEV A ČÍSLO ANOTÁŽNÍKA
--	---

1. ATHLETE INFORMATION - OSOBNÍ ÚDAJE SPORTOVCE

FIRST NAME / JMÉNO	LAST NAME / PŘÍJMĚNO	DATE OF BIRTH / DNEŠNÍ DATUM	SEX / Pohlaví	HEIGHT / VÝŠKA	WEIGHT / Hmotnost
COUNTRY OF ORIGIN / ZEMĚ PŮVODU		CITY / MĚSTO		SPORTS DISCIPLINE / ODVĚTVĚ ŠPORTU	

2. NOTIFICATION - VÝZVA

THE PLACE OF TESTING /
MÍSTNOST SBĚRU VZORKU

DATE OF TESTING /
DNEŠNÍ DATUM

TEST TIME /
ČAS SBĚRU VZORKU

TEST CENTER NAME /
NÁZEV MÍSTNOSTI

TEST CENTER ADDRESS /
ADRESA MÍSTNOSTI

TEST CENTER PHONE /
TEL. ČÍSLO MÍSTNOSTI

TEST CENTER FAX /
FAX MÍSTNOSTI

TEST CENTER E-MAIL /
E-MAIL MÍSTNOSTI

TEST CENTER WEBSITE /
WWW STRÁNKA MÍSTNOSTI

TEST CENTER CONTACT PERSON /
KONTAKTNÍ OSOBA MÍSTNOSTI

TEST CENTER CONTACT PHONE /
TEL. ČÍSLO KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT E-MAIL /
E-MAIL KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT FAX /
FAX KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT WEBSITE /
WWW STRÁNKA KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT WEBSITE /
WWW STRÁNKA KONTAKTNÍ OSOBY

3. INFORMATION FOR ANALYSIS - INFORMACE PRO ANALÝZU

TEST TYPE /
TYP SBĚRU VZORKU

TEST METHOD /
MĚŘENÍ

TEST CENTER NAME /
NÁZEV MÍSTNOSTI

TEST CENTER ADDRESS /
ADRESA MÍSTNOSTI

TEST CENTER PHONE /
TEL. ČÍSLO MÍSTNOSTI

TEST CENTER FAX /
FAX MÍSTNOSTI

TEST CENTER E-MAIL /
E-MAIL MÍSTNOSTI

TEST CENTER WEBSITE /
WWW STRÁNKA MÍSTNOSTI

TEST CENTER CONTACT PERSON /
KONTAKTNÍ OSOBA MÍSTNOSTI

TEST CENTER CONTACT PHONE /
TEL. ČÍSLO KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT E-MAIL /
E-MAIL KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT FAX /
FAX KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT WEBSITE /
WWW STRÁNKA KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT WEBSITE /
WWW STRÁNKA KONTAKTNÍ OSOBY

4. CONFIRMATION OF PROCEDURE FOR URINE AND/OR BLOOD TESTING - SCHVÁLENÍ PRŮBĚHU ODBĚRU VZORKU MOČI A NEBO O KRVĚ

CONFIRMATION OF PROCEDURE FOR URINE AND/OR BLOOD TESTING /
SCHVÁLENÍ PRŮBĚHU ODBĚRU VZORKU MOČI A NEBO O KRVĚ

TEST CENTER NAME /
NÁZEV MÍSTNOSTI

TEST CENTER ADDRESS /
ADRESA MÍSTNOSTI

TEST CENTER PHONE /
TEL. ČÍSLO MÍSTNOSTI

TEST CENTER FAX /
FAX MÍSTNOSTI

TEST CENTER E-MAIL /
E-MAIL MÍSTNOSTI

TEST CENTER WEBSITE /
WWW STRÁNKA MÍSTNOSTI

TEST CENTER CONTACT PERSON /
KONTAKTNÍ OSOBA MÍSTNOSTI

TEST CENTER CONTACT PHONE /
TEL. ČÍSLO KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT E-MAIL /
E-MAIL KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT FAX /
FAX KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT WEBSITE /
WWW STRÁNKA KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT WEBSITE /
WWW STRÁNKA KONTAKTNÍ OSOBY

5. IDENTIFICATION OF SAMPLE COLLECTION PROCEDURE - POVRŽENÍ ŽE ODBĚR VZORKU PROBĚHL SOUČASNĚ S PŘÍSLUŠNÝM POSTUPY

IDENTIFICATION OF SAMPLE COLLECTION PROCEDURE /
POVRŽENÍ ŽE ODBĚR VZORKU PROBĚHL SOUČASNĚ S PŘÍSLUŠNÝM POSTUPY

TEST CENTER NAME /
NÁZEV MÍSTNOSTI

TEST CENTER ADDRESS /
ADRESA MÍSTNOSTI

TEST CENTER PHONE /
TEL. ČÍSLO MÍSTNOSTI

TEST CENTER FAX /
FAX MÍSTNOSTI

TEST CENTER E-MAIL /
E-MAIL MÍSTNOSTI

TEST CENTER WEBSITE /
WWW STRÁNKA MÍSTNOSTI

TEST CENTER CONTACT PERSON /
KONTAKTNÍ OSOBA MÍSTNOSTI

TEST CENTER CONTACT PHONE /
TEL. ČÍSLO KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT E-MAIL /
E-MAIL KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT FAX /
FAX KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT WEBSITE /
WWW STRÁNKA KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT WEBSITE /
WWW STRÁNKA KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER NAME /
NÁZEV MÍSTNOSTI

TEST CENTER ADDRESS /
ADRESA MÍSTNOSTI

TEST CENTER PHONE /
TEL. ČÍSLO MÍSTNOSTI

TEST CENTER FAX /
FAX MÍSTNOSTI

TEST CENTER E-MAIL /
E-MAIL MÍSTNOSTI

TEST CENTER WEBSITE /
WWW STRÁNKA MÍSTNOSTI

TEST CENTER CONTACT PERSON /
KONTAKTNÍ OSOBA MÍSTNOSTI

TEST CENTER CONTACT PHONE /
TEL. ČÍSLO KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT E-MAIL /
E-MAIL KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT FAX /
FAX KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT WEBSITE /
WWW STRÁNKA KONTAKTNÍ OSOBY

TEST CENTER CONTACT WEBSITE /
WWW STRÁNKA KONTAKTNÍ OSOBY

Příloha č. 3 Kompletní přehled uskutečněných dopingových kontrol (1993 - 2011)

SPORT	Při soutěži		Mimo soutěž		Celkem	
	počet vzorků	počet pozitivních	počet vzorků	Pozitivních	počet vzorků	počet pozitivních
Aerobik	105	1	23	0	128	1
Atletika	1869	16	887	3	2756	19
Automobilový sport	15	0	0	0	15	0
Badminton	59	0	7	0	66	0
Baseball	64	3	7	1	71	4
Basketbal	728	6	94	0	822	6
Biatlon	297	0	93	0	390	0
Billiard	2	1	0	0	2	1
Boby	24	2	59	0	83	2
Box	177	9	72	0	249	9
Curling	46	0	0	0	46	0
Cyklistika	1871	19	129	1	2000	20
Dostihy	59	1	0	0	59	1
Florbal	167	1	4	0	171	1
Fotbal	968	8	181	0	1149	8
Golf	9	0	0	0	9	0

Házená	614	7	53	0	667	7
Hokej	857	8	142	1	999	9
Hokejbal	36	2	0	0	36	2
Horolezectví	4	0	0	0	4	0
Cheerleading	3	0	0	0	3	0
Inline hokej	19	0	0	0	19	0
Jachting	5	0	4	0	9	0
Jezdectví	5	0	0	0	5	0
Judo	254	2	101	1	355	3
Kanoe-rychlost	500	2	215	0	715	2
Kanoe-slalom	192	1	55	0	247	1
Karate	14	0	0	0	14	0
Kick-box	2	0	0	0	2	0
Korfbal	27	1	3	0	30	1
Krasobruslení	128	0	10	0	138	0
Kulturistika	608	*165	253	44	861	* 209
Kuželky	8	1	0	0	8	1
Lukostřelba	24	1	0	0	24	1
Lyžování	768	7	340	0	1108	7
Malá kopaná	6	0	0	0	6	0
Metaná	8	0	0	0	8	0

Minigolf	4	0	0	0	4	0
Mod. gymnastika	43	0	14	0	57	0
Mod. Pětiboj	28	*1	42	0	70	*1
Motocyklový sport	36	3	0	0	36	3
Národní házená	6	0	0	0	6	0
Naturkulturstika	71	*4	57	0	128	*4
Nohejbal	16	0	0	0	16	0
Orient. Běh	127	0	13	0	140	0
Parašutismus	5	0	1	0	6	0
Plavání	1021	*5	250	0	1271	*5
Potápění	5	0	0	0	5	0
Pozemní hokej	112	3	0	0	112	3
Přetlačení rukou	55	3	0	0	55	3
Radiový orient. Běh	10	0	0	0	10	0
Rock and roll	6	0	0	0	6	0
Rugby	145	6	32	0	177	6
Rychlobruslení	17	0	41	0	58	0
Sáně	44	0	19	0	63	0
Silový trojboj	664	38	37	3	701	41

Skiboby	43	1	0	0	43	1
Snowboard	55	0	1	0	56	0
Softball	44	1	0	0	44	1
Sport. Gymnastika	165	1	77	0	242	1
Squash	39	0	2	0	41	0
Stolní tenis	220	2	3	0	223	2
Střelba	117	0	2	0	119	0
Šachy	8	0	0	0	8	0
Šerm	82	0	27	0	109	0
Taekwondo ITF	13	1	7	0	20	1
Taekwondo WTF	14	0	0	0	14	0
Tanec	6	0	0	0	6	0
Tenis	225	1	5	0	230	1
Triatlon	513	*5	64	0	577	*5
Veslování	569	1	245	0	814	1
Vodní lyže	20	0	0	0	20	0
Vodní pólo	55	3	0	0	55	3
Volejbal	668	9	68	0	736	9
Vzpírání	377	15	213	5	590	20
Zápas	305	7	87	1	392	8

Zdrav. postižení	34	2	8	0	42	2
Celkem vzorků	16529	376	4047	60	20576	436
Celkem sportů	77		45		77	

* mezi pozitivně testovanými byli i cizinci neregistrovaní v českém svazu

Zdroj: antidoping.cz

Příloha č. 4 Pozitivně testované látky v období 1993-2011

Látka	1993	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000
Kodein	1							
Nandrolon	3	3	4	5	1	8	2	4
HC-thiazid	2	1	2	1		1		1
Nedostavil se k DK	3	2		3		1	6	1
Odmítl	2		4	5	3		5	
Nikethamid	2							
Metandienon	1	1		1	1		2	3
Testosteron	1	1	1	5	4	2	6	3
Efedrin	1	2	2	1	2	5	1	6
Phenmetrazin		1				1		
Chlortalidon		1						
Oxandrolon			1					
Fenylefrin			1					
HCG			1					
Kofein			1	2	1			2
Pseudoefedrin			3				2	
Fenfluramin			1					
Methylefedrin			1					
Salbutamol				1			2	
Lok.anestetika				2	2	2	1	1
Furosemid				1	2	2		3
Clenbuterol					1	2	2	
Methyltestosteron					1			1
Methamphetamin						1	1	1
Stanozolol						2	4	3
Formebolonol						1		
Metenolon							1	
Terbutalin							1	1
Phentermin								1
Mesterolon								1
Dhepiandrosteron								1
Boldenon a met.								1

Látka	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Kodein											
Nandrolon	3	4	6		3	1		1	1		
HC-thiazid			1	2	1	1	3	7	3	1	
Nedostavil se k DK	2			1	3			2	3		2
Odmítl	1	3	3	3	1	2		1	2	2	7
Nikethamid											
Metandienon	3	1	1	3	2	3	2	1	5	1	4
Testosteron	3	6	5	6	9	7	2	12	10	2	
Efedrin		2		4	7	3	4	1	2		

Phenmetrazin											
Chlortalidon											
Oxandrolon			2		2	2	2	5			1
Fenylefrin											
HCG			1				1				
Kofein											
Pseudoefedrin											
Fenfluramin											
Methylefedrin											
Salbutamol		1	1	1	2						
Lok.anestetika											
Furosemid	3	2		1			1	2	2	1	1
Clenbuterol	2	1	3	3	5	3	3	3	3	1	3
Methyltestosteron		2						1			2
Methamphetamin		1				2		2		1	
Stanozolol	4	3	5	3	2	3		1	1		
Formebolonol											
Metenolon											
Terbutalin											
Phentermin			3	2	3						
Mesterolon	1		1	2		1		1			
Dhepiandrosteron											
Boldenon a met.			1			1	1	6	5	1	
Manipulace	1		1			2			1		
Marihuana	1	2		6	7	9	8	13	3	5	4
Amilorid			1			1	2	5	3		
Tamoxifen				1							
Norandrosteron				1	1		1	7			
5-androsten					1						
Fenoterol					1					1	
Podvádění nebo pokus					3						
Indapamin					1						
Trenbolon					1			2		1	
Methyldioxy-Metamfetamin					1						1
Vyhýbní se odběru					11						
Porušení čl. 2.4.					3			2			
Drostanolon a met.						2	4	6	2		
Met. Matandienonu						4	2	5	2	1	
Držení a nelegální nakládání						1					
Oxymesteron						1		1			
Met. Clostebol						1					
CI-thiazid						1					
Betamethason							1				

Met. Stanozololu							2	7	4	1	
Prednisolon a met.							2		1		
Heptamilon								2			
Norehocholanolon								7			
Met. Mesterolonu								2	3	1	
Epioxandrolon								3			
Met. Methyltestosterou								3			
Epitrenbolon								3			
Anastrozol								1			
Porušení čl. 10.9.								1			
Budesonid								1			
Napomáhání a navádění									1		
Androsia-1,4,6-trien- 3,17-dion									1	1	
Methylhexamin								1			
Porušení čl. 10.10.1									2	1	
Met. Nandrolonu									6		
Met. Trenbolonu									2		
Met. Metamfetaminu									2	1	
Met. Dehydrochloromethy Ltestosteronu									1		
Oxymetholon									1		
Octopamin									1		
Morphin										2	
Mestanolon										1	
Růstový hormon										1	
Formoterol										1	
Levmetamfetamin a met.										1	